

DURF! OSEZ!

“We did it.”

Terugblik op 3 jaar | SEE IDEA | DO
Een programma door en voor jongeren - 2022-2025.

Een initiatief van het Koningin Mathildefonds,
dat wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting.

DURF! OSEZ!

“We did it.”

**Terugblik op 3 jaar I SEE IDEA I DO
een programma door en voor jongeren
2022-2025**

Koningin Mathildefonds

**Een initiatief van het Koningin Mathildefonds,
dat wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting.**

COLOFON

DURF! OSEZ ! We did it.

- Terugblik op 3 jaar I SEE IDEA I DO een programma door en voor jongeren (2022-2025). Een initiatief van het Koningin Mathildefonds, dat wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting
- Cette publication est également disponible en français sous le titre : DURF ! OSEZ ! We did it. Retour sur 3 années de I SEE IDEA I DO, un programme par et pour les jeunes (2022-2025). Une initiative du Fonds Reine Mathilde, géré par la Fondation Roi Baudouin
- Een uitgave van de Koning Boudewijnstichting Brederodestraat 211000 Brussel

Auteurs

- Tinne Vandensande, studio-interpares
- Anna Kint, freckle
- In samenwerking met het jongerenteam: Yelina D'hout, Maud Lauweres, Daoud Rahmani, Noé Vander Elst

Grafisch concept

Altijd Vrijdag

Vertalingen

- ELAN Languages nv
- Michel Teller

Coördinatie voor de Koning Boudewijnstichting

- Françoise Pissart, Directeur
- Griet De Ceuster, Zelfstandig experte
- Zyrine Llanes, Project & Knowledge manager
- Numi Van Beek, Project & Knowledge manager

Wettelijk depot

- D/2893/2025/03

Referentienummer

- 3987

Met dank aan het bestuurscomité van het Koningin Mathildefonds

- Ann d'Alcantara, Professeur émérite à l'Université catholique de Louvain Saint-Luc, psychiatre infanto-juvénile
- Grégor Chapelle, CEO, Queen Elisabeth Music Chapel
- Kristien Nys, Doctor in pedagogie, lector en onderzoeker aan Odisee (gezinswetenschappen) en KULeuven
- Luc Deneffe, Directeur, De Wissel
- Maud Lauweres, Studente, voormalig lid jongerenjury Koningin Mathildefonds
- Noé Vander Elst, Etudiant, ancien président du jury des jeunes du Fonds Reine Mathilde
- Simon Cardon de Lichtbuer, Voorzitter, Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg in Brussel
- Wouter Torfs, Voorzitter van de Raad van Bestuur, CAW Vlaanderen
- Youssef Faraj, Sociologue, formateur, consultant jeunesse et diversité, Professeur à l'ESSEC et à la HEPH

Met dank aan

- Frédéric Rouvez, voorzitter van de drie expertenjury's

Illustraties

- Alle jongeren en begeleiders die tijdens de workshop 'Gezamenlijke terugblik en evaluatie van I SEE IDEA I DO' (28/09/2024) hun ervaringen en boodschappen bundelden in krachtige 'zines'.
- © KMF-FRM: I SEE IDEA I DO

Foto's

- Michel Gronemberger
- Yelina D'hout
- Anna Kint
- Battle Droids Crew

Deze uitgave kan gratis gedownload worden van onze website www.kbs-frb.be

Met de steun van de Nationale Loterij.

Het Koningin Mathildefonds biedt jongeren de mogelijkheid om zich sociaal te engageren voor andere jongeren. Dat is een kernopdracht van het Fonds.

Jongeren zijn altijd zoekende, vooral in hun groeijaren. Ze zijn op zoek naar zichzelf, hun plaats in de maatschappij, een zinvolle invulling van hun leven.

Daarom ben ik heel fier op wat het Fonds heeft bereikt met het **I SEE IDEA I DO** drieluik, met bijzondere aandacht voor 'sociaal ondernemen'.

Mijn hartelijke dank aan allen die hiervan een succes hebben gemaakt.

Zelf was ik er getuige van hoe projecten leiden tot actief burgerschap en bijdragen tot een warmere samenleving. Want het gaat bij I SEE IDEA I DO niet alleen om het resultaat, maar ook om het ontwikkelen van de persoonlijkheid en het zelfvertrouwen van de deelnemers. Dat gaat met vallen en opstaan. Daarom is het zo essentieel dat het Fonds de jongeren onvoorwaardelijk vertrouwen geeft.

Deze brochure nodigt uit om na te denken over hoe wij met jongeren omgaan.

Laat u er zeker door inspireren!

Hare Majesteit de Koningin
Erevoorzitter van het Koningin Mathildefonds

Inhoud

Voorwoord	07
Inleiding	11
I SEE IDEA I DO in een oogopslag	12
Insteek van het programma I SEE IDEA I DO:	
Samen dromen, durven, doen	14
Aanpak en methodiek van het programma	16

Een terugblik op 3 jaar I SEE IDEA I DO in 7 inzichten

#1		
Niche-initiatieven		
tonen de weg	23	
#2		
Supporters aan		
de zijlijn maken		
het verschil	27	
#3		
Durven dromen,		
durven doen	31	
#4		
De kracht van		
netwerken. Maak		
de kring groter	35	
#5		
Kleine successen		
vieren en		
leermomenten		
omarmen		39
#6		
Het Butterfly		
effect		45
#7		
Ruimte om		
te zijn		49

Durf! Ja jij! Dit is een oproep	53
Geef ruimte aan een nieuwe generatie.	
Zeven principes voor betekenisvol engagement	
van jongeren	55
Bijlagen	
Literatuurlijst	57
Methodieken bilan: participatory journalism,	
outcome harvesting, principles-focused	
evaluation	58
Lijst van de projecten 2022-2023-2024	60

A person with long reddish-brown hair, wearing a black hoodie and black pants, is captured mid-air performing a backflip. They are wearing black sneakers with white soles. The background is a blurred outdoor setting with a paved path, green grass, and trees. The text is overlaid on the right side of the image.

Voorwoord

De voorbije drie jaar heeft het Koningin Mathildefonds, dat als rode draad: “door jongeren voor jongeren” heeft, zich geëngageerd in het domein van de hedendaagse pedagogie.

Vanuit het thema ‘I SEE IDEA I DO’ heeft het Fonds volwassenen en jongeren de kans gegeven om pilootprojecten uit te werken die door middel van concrete acties de ‘pedagogische alliantie’ tussen de generaties nieuw leven inblazen.

De ‘horizontalisering’ in de relaties die sinds de jaren 1970 gaande is en de voortdurend toenemende versnelling van de technologische vooruitgang, die door AI in de toekomst nog een *boost* zal krijgen, beïnvloeden de evolutie van ons samenleven ingrijpend. Dat is het geval in gezinnen, scholen, jeugdbewegingen, verenigingen en jeugthuizen, en in alle dimensies en referentiekaders van onze westerse samenlevingen.

‘Een evolutie die sneller gaat dan we ons eraan kunnen aanpassen’: dat is de definitie van het woord ‘crisis’, die in die zin wordt opgevat als een noodsituatie die verandering vereist.

Autoriteit en tijd

Op opvoedkundig vlak en in het sociaal jongerenwerk heeft de crisis vooral gevolgen voor de verhouding tot ‘autoriteit’ en tot ‘tijd’.

Het uitoefenen van autoriteit als een ‘antropologisch feit’ wankelt, wordt uitgedaagd en wordt gedwongen om zich voortdurend aan te passen en zelfs opnieuw uit te vinden. Vandaag de dag is dat ‘feit’ evenzeer gebaseerd op

psychologie en sociologie als op pedagogie en ethiek. In onze tijd kan de praktijk van het uitoefenen van autoriteit – zowel bij de opvoeding en in het onderwijs, als bij allerlei activiteiten maar ook in hiërarchische relaties zoals bv op de werkvloer niet langer om communicatietheorieën en de studie van systemen heen.

Autoriteit is in de praktijk een vast onderdeel van alle transgeneratiele relaties tussen volwassenen en jongeren, omdat volwassenen burgerlijk aansprakelijk zijn voor de daden van de jonge generatie. Autoriteit is voortdurend ‘in actieonderzoek’, omdat elke generatie put uit haar eigen ervaring ‘van gisteren’ om haar kinderen, de volgende generatie dus, voor te bereiden op ‘morgen’. En het is des te meer in strijd met de tijd door de snelheid van de maatschappelijke veranderingen. We hoeven maar naar AI en de neurale plasticiteit van kinderen te verwijzen om ons de potentiële impact van de veranderingen die aan de gang zijn, voor te stellen.

De adolescentie is bij uitstek een tijd waarin je in het ‘hier en nu’ leeft – ‘alles moet altijd nu meteen’ –, zoals Antigone dat in de Oudgriekse tragedie voor zichzelf opeiste. Zij is onderhevig aan de urgentie van haar driften en kan niet dulden dat ze haar actie moet uitstellen ten voordele van een reflectieproces en het zich aanpassen aan de maatschappelijke realiteit. Vandaag de dag neigt de hele samenleving ertoe om te handelen in de onmiddellijkheid van het moment. Zeg maar: ‘op adolescente wijze’.

Deze relatie met tijd wordt gevoed door technologische vooruitgang (de smartphone), die het onmiddellijke geloofwaardig maakt. Ze brengt de processen van overdracht, onderwijzen en leren, die niet zonder een bepaalde duurtijd van het proces kunnen, in een impasse.

Die impasse manifesteert zich vaak als een stilstand, een blokkering, in die mate dat het engagement dat voor zo’n proces nodig is, tot stress leidt. De intergeneratiele dialoog loopt vast en de volwassene botst op het neergelaten rolluik van zijn gesprekspartner, waarop te lezen staat: ‘Gesloten wegens transformatie’...

Het thema ‘I SEE IDEA I DO’

Met het thema van de voorbije cyclus en aan de hand van participatie-initiatieven wilde het Koningin Mathildefonds het aantal ervaringen met de horizontalisering van relaties tussen volwassenen en jongeren vergroten, met een looptijd die vereist dat je in een proces smijt om uiteindelijk uit te komen op acties.

De experimenten waren erop gericht jongeren concreet grip te laten krijgen op hun dagelijks leven, hun buurt en hun lokale context.

Dat ze actief betrokken waren, moedigde hen aan om zowel hun kritisch vermogen als hun creatieve energie te gebruiken. Je zou kunnen zeggen dat de projecten stuk voor stuk kleine laboratoria waren, die van begin tot eind ervaringsdeskundigheid bijbrachten.

Het thema ‘I SEE IDEA I DO’ verwoordt de drie verschillende fasen, die samen een logisch proces vormen. De eerste stelt jongeren voor om stil te staan en op een creatieve manier naar hun omgeving te kijken (I SEE). De tweede nodigt hen uit om een hefboom voor verandering die binnen hun bereik ligt te identificeren, en die te gebruiken als basis voor een project (IDEA). De derde zet hen ertoe aan het risico te nemen om iets te doen, hun mouwen op te stropen en actie te ondernemen (I DO). De ‘samen’-ervaring wordt op die manier *incontournable*, met alle bijbehorende risico’s, met vallen en opstaan, met ontgoochelingen en verrassingen – kortom, met de klassieke wendingen die het leven in petto heeft voor elk team en elke onderneming.

Een ervaring die je samen beleeft, brengt niet alleen relaties, sociale integratie en het verwerven van nieuwe vaardigheden tot stand, maar grift ook herinneringen en onuitwisbare sporen in ieders lichaam. En zo boetsen de sporen mee het hele samenlevingslichaam waarin de jongere generatie zich moet gaan inpassen.

Participatie

De steun van het Koningin Mathildefonds is onlosmakelijk verbonden met de garantie dat er sprake is van échte participatie door jongeren tijdens het héle project, van bij het ontwerp tot aan de realisatie ervan.

Dit uitgangspunt geeft aan ‘opvoeders van vandaag’ het bijzondere gevoel dat volwaardige participatie als opvoedingspraktijk hen in staat stelt om VAN jongeren te ‘leren’ en om hen tegelijkertijd dingen AAN te ‘leren’.

Dit ‘wederkerigheidsprincipe’ in de intergeneratiele relaties was een van de recurrente ervaringen in de projecten die het Koningin Mathildefonds heeft ondersteund tijdens deze driejarige cyclus, die werd geëvalueerd. We wilden de principes en mechanismen in kaart brengen om ze te delen en te laten reproduceren. Dat is de eerste reden van bestaan van deze brochure.

De antropologische versnellingen bevatten een potentieel voor vernieuwing en vooruitgang dat werkzaam is in het ganse radarwerk van de cultuur. Maar ze liggen ook aan de basis van heel wat individueel en collectief ongemak en leed in de opvoedingsrelaties en socialisatieprocessen, en in alle ontwikkelingsfasen, van de vroege kindertijd tot de volwassenheid.

Het Koningin Mathildefonds zet in op een ontmoeting tussen de fundamenteën van de 'opvoeding' en de resoluut hedendaagse uitdagingen voor die 'opvoeding'. Regeren, onderwijzen en opvoeden zijn drie onmogelijke beroepen, zoals Sigmund Freud aan het begin van de 20ste eeuw zei. Ze hebben gemeen dat ze allemaal een vorm van gezagsuitoefening, van autoriteit, inhouden.

De fundamenteën van de 'opvoeding', die resoneren met de zin die we aan het bestaan moeten geven, gaan over leren, zich aanpassen, het vermogen om dingen te bevatten en geduld te hebben, om in te stemmen en te creëren. Ze overspannen de eeuwen. Een hedendaagse 'opvoeding' wordt bepaald door de cultuur van het moment, de historisch-politieke tijd, de cultuur van de plaats, de relatie tot de sociaaleconomische ruimte die tot uitdrukking komt in de vormen van responsabilisering en stijlen van autonomie... Het hedendaagse beïnvloedt hoofdzakelijk de socialisatiekwesaties en hun openvolgende ensceneringen.

53 projecten 'door jongeren voor jongeren'

Centraal in de projecten die het Koningin Mathildefonds heeft ondersteund loopt de rode draad 'door jongeren voor jongeren', die de impasse creëert. Zo'n rode draad dwingt je effectief tot een spel met netjes op een rij gerangschikte dominostenen, dat onmogelijk te realiseren is zonder volwassenen die medeverantwoordelijk zijn. Tegelijk hebben zij niet de leidende posities in het proces. De noodzaak om 'met elkaar te praten, elkaar te begrijpen, tot afstemming te komen, akkoord te gaan en samen te werken' mondt uit in een zelfde eis maar die wel aan beide generaties wordt gesteld.

Vandaar de titel 'Durf!... Osez!', die zich in de eerste plaats richt tot dappere volwassenen! Zo'n titel biedt jonge mensen een fantastisch 'soepele?' kans, omdat falen deel uitmaakt van het spel. Van volwassenen vergt dit dat ze hun relationele vaardigheden 'recycleren' tot een 2.0-versie. Daarbij moeten ze hun gezagsuitoefening van geval tot geval bijstellen, altijd gericht op hun burgerlijke verantwoordelijkheid.

Deze impasse als kans/noodzaak maakt participatie essentieel, van bij het concept tot het in praktijk brengen. En zo stelt elk project ons in staat om, als een sociale miniononderneming, de realiteit van de hedendaagse opvoedingsrelaties te verkennen.

Wil participatie **werkelijkheid** worden, dan moet het meer zijn dan een aankondiging, een afwentelen van de verantwoordelijkheid van de ene generatie ten opzichte van de andere, een lege huls of een onhoudbare belofte.

Participatie vereist fysieke aanwezigheid, bewustzijn, motivatie, geduld, het nemen van risico's en een individueel en collectief doorzettingsvermogen van beide generaties. Door jongeren te laten **participeren – vanaf de conceptfase tot aan de realisatie van een project** – worden uiteindelijk alle beschikbare middelen in de intergenerationele relaties van een organisatie gemobiliseerd.

Het veldwerk toonde aan dat, ongeacht het resultaat, het verschil werd gemaakt door de praktijk van de participatie zelf. In de eerste plaats had die impact op de kwaliteit van de relaties tussen iedereen en maakte het de uitoefening van gezag **circulair**. Het verlies aan verticaliteit wordt dan gecompenseerd door de circulariteit van de sociale banden en het delen tussen de twee generaties.

Participatie berust op instemming en loyaliteit aan het project, niet op gehoorzaamheid aan een meester. Het is altijd een reis, een proces en geen *one shot*, waardoor het deel uitmaakt van het opgroeien. Participatie deelt op een gelijkwaardige manier zowel de drager als de inhoud, zowel het ontwerp als de uitvoering van een project, en verdeelt hierdoor de drijvende kracht van de actie over alle aanwezige actoren.

Deze brochure documenteert de participatie-ervaringen van 53 projecten gedurende de drie jaar van de 'I SEE, IDEA, I DO'-cyclus.

In hun samenvatting identificeren de auteurs zeven sleutelprincipes voor het delen en reproduceerbaar maken van hun ervaringen.

Voor ik u de lectuur aanbeveel, wil ik graag mijn hartelijke dank uitspreken aan alle jongeren en volwassenen die het risico namen om deel te nemen aan deze participatieve *rafting* en zo tot realisaties te komen, de leden van het bestuurscomité van het Fonds, die het thema van de cyclus hebben bedacht en die gewaakt hebben over het goede verloop, het team van Koning Boudewijnstichting, dat altijd klaarstaat om de projecten van het Fonds 'op muziek te zetten', en in het bijzonder Hare Majesteit de Koningin, die met haar inspirerende energie en engagement het Fonds dat haar naam draagt, gidst.

Ann d'Alcantara,

voorzitter van het Koningin Mathildefonds
2025, het 'jaar nul' van de cyclus 'I SEE IDEA I DO'

BESTE LEZER

Dit is een oproep aan iedereen die samenwerkt met jongeren. Een oproep van de jongeren betrokken bij I SEE IDEA I DO. Zij willen vandaag hun toekomst mee ontwerpen. Zij willen gehoord, gezien en erkend worden. Het blijft voor jongeren een uitdaging om een volwaardige en actieve plaats te verwerven in de samenleving. Nochtans zijn hun perspectieven, standpunten en manieren van werken van cruciaal belang voor het uittekenen van onze toekomst. Deze kerngedachte vormt de baseline van het Koningin Mathildefonds: 'door jongeren, voor jongeren' die concreet tot uiting komt in de doelstellingen en de werking van het Fonds.

Het Koningin Mathildefonds ondersteunde de voorbije drie jaar 53 jongerenprojecten in het kader van zijn programma I SEE IDEA I DO dat engagement en sociale ondernemingszin bij jongeren aanmoedigt. Met welke problemen worden jongeren geconfronteerd lokaal in hun buurt en hoe willen ze die aanpakken? Met een financiële stimulus en collectieve en individuele coaching moedigt het Fonds de jongeren en hun organisaties aan in hun zoektocht naar oplossingen.

Na drie edities I SEE IDEA I DO last het Koningin Mathildefonds een 'jaar O' in (juni 24 - juni 25). Tijdens het 'jaar O' neemt het Fonds de tijd om terug te blikken op de opeenvolgende oproepen, de lopende en afgesloten projecten, de ondersteuning en de resultaten die het samen met alle betrokkenen heeft bereikt. Het Fonds wil ten gronde begrijpen hoe de jongeren en begeleiders van zeer diverse projecten en organisaties terugkijken op hun motivatie en engagement, welke weg ze hebben afgelegd en welke kleine of grotere veranderingen zij zelf hebben kunnen waarnemen. Na het dromen, denken, durven en doen is het tijd om te delen wat er in heel diverse contexten geleerd is.

In het najaar 2024 vond er een participatief evaluatietraject plaats met een selectie van jongeren, begeleiders, coaches, juryleden en initiatiefnemers. Het is hun meerstemmige evaluatie, vertaald in 7 inzichten en principes die we graag aan alle geïnteresseerde terreinen beleidsactoren en organisaties die samenwerken met jongeren teruggeven: jongerenwerk, jeugdwerk, scholen, welzijn- en zorgorganisaties, sport-, cultuur- en andere vrijetijdsverenigingen, artistieke werkingen, lokale jeugddiensten, kennisinstellingen, media, niet-georganiseerde jongereninitiatieven, lokale en bovenlokale overheden, ondernemersorganisaties, sociale economie, fondsengevers...

Het Koningin Mathildefonds wil met deze brochure inspiratie aanreiken voor lopende en toekomstige (lokale) initiatieven, door en voor jongeren. Hoe kunnen we écht ruimte geven aan de jongeren van vandaag voor de oplossingen van morgen? Kom mee een kijkje nemen en laat je uitdagen !

I SEE IDEA I DO

in een oogopslag

**3 PROJECT
OPROEPEN**
over een periode van 3 jaar

**53
PROJECTEN**

19 in 2022 20 in 2023 14 in 2024

22 Franstalig
31 Nederlandstalig

**90 UREN
COLLECTIEVE
COACHING**

**185
DEELNEMERS**
aan de **coaching workshops**
(jongeren, begeleiders,
coaches en externe experts)

**70 DIRECT
BETROKKEN
BEGELEIDERS**

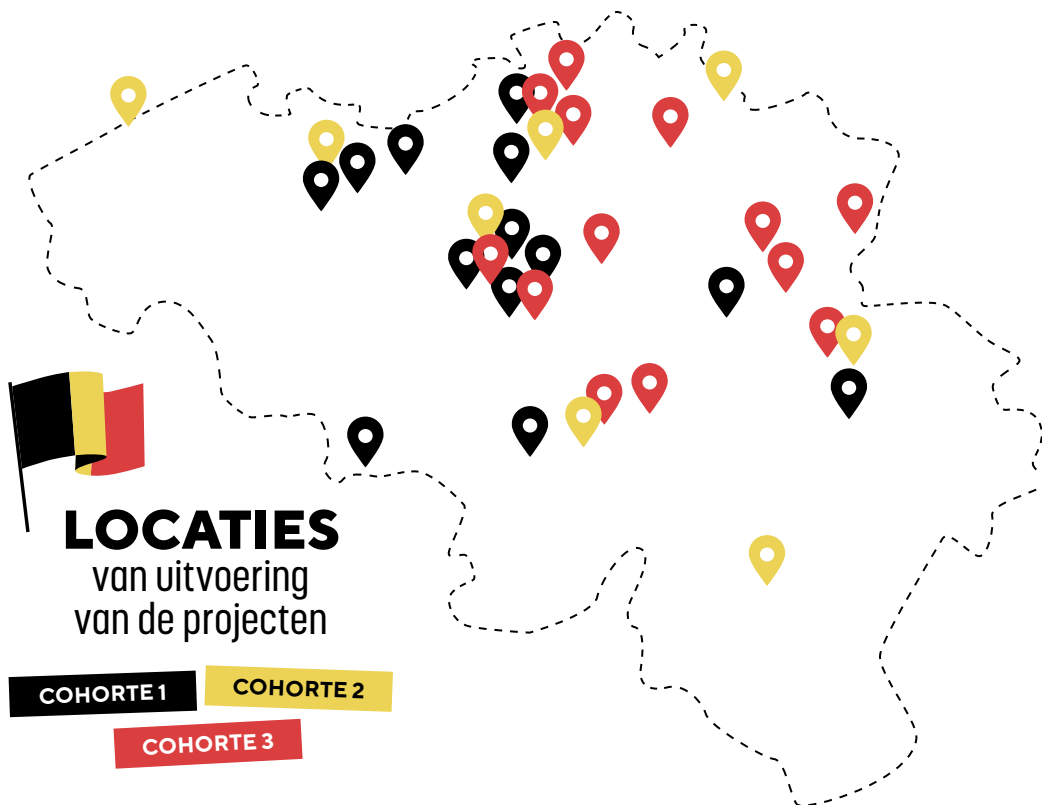
Minstens
**4000
DIRECT
BEREIKTE
JONGEREN**
(voorzichtige extrapolatie)

**50
JONGEREN IN DE
JONGERENJURY'S**

16 in 2022 18 in 2023 16 in 2024

uit **6** betrokken scholen:
3 Franstalig
3 Nederlandstalig

11 EXPERTEN
In de **expertenjury**

THEMA'S

ONTSPANNING PRIKKELARM
 COMMUNICEREN ONDERWEG
 CIRCULAIR SKATECULTUUR
 DIVERSITEIT RECHTEN
 INCLUSIEF LEREN
JONGEREN
 CREATIEF RUIMTE
 WERELDBURGERSCHAP
 SOLIDARITEIT IDENTITEIT
 PARTICIPATIE TEGEN INITIATIEF
 TWEEDEHANDS ARMOEDE ZELFVERDEDIGING
 INTERCULTUREEL

ONTMOETEN
 WERELD
 SOCIAAL
 KUNST
 BALANS
 ARTISTIEK
 TOEKOMST
 MOBILITEIT
 MUZIEK

Insteek van het
programma **I SEE IDEA I DO**

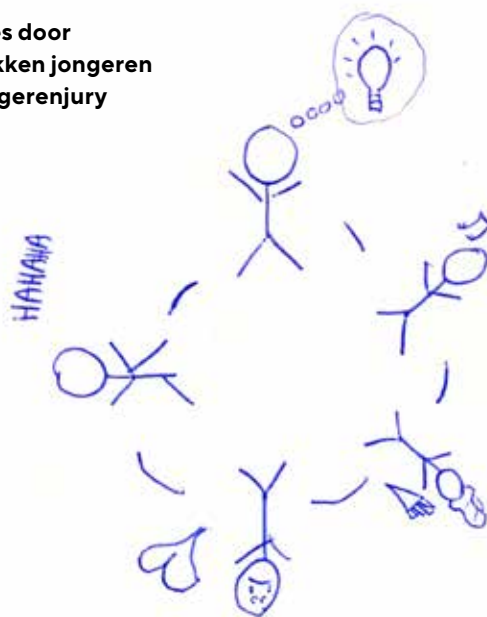
Samen dromen, durven, doen

Jongeren spelen een sleutelrol in de werking van het Koningin Mathildefonds. Zij zijn actief betrokken bij de jurering van projecten en het beheer van het Fonds. 'Door jongeren, voor jongeren' is de gouden draad doorheen alle activiteiten van het Fonds.

Het driejarige programma I SEE IDEA I DO (2022-2024) moedigt jongeren aan om zelf initiatieven te nemen die hun lokaal engagement en ondernemingszin versterken. De jaarlijkse projectoproepen zijn uniek qua format; er zijn weinig of geen vergelijkbare filantropische grantmaking-initiatieven. Waar een klassieke projectoproep vaak een inhoudelijke focus of thematisch doel heeft, plaatst I SEE IDEA I DO reële en betekenisvolle participatie van jongeren met verschillende achtergronden en kwetsbaarheden prominent op de voorgrond. Dat heeft geleid tot een grote diversiteit aan projecten en organisaties over de sectoren heen.

“Ik heb ontdekt dat je niet hoeft te wachten tot 'later' om iets teweeg te brengen.”

Quotes door
betrokken jongeren
en jongerenjury

SAMEN

“Succes is relatief,
het is voor iedereen
anders.”

“Verandering is
mogelijk. Geloof in
jezelf.”

De oproep daagt jongeren uit om samen te dromen, te durven en te doen. Je project mag zelfs mislukken, zolang je als groep en individu leert en samenwerkt, slaag je glansrijk. *“Meedoen is eigenlijk al winnen.”* De klemtoon ligt op het proces, de tocht, de participatie en de persoonlijke ontwikkeling van alle betrokken jongeren. Bovendien worden de betrokken organisaties waarin de jongeren actief zijn mee in het bad getrokken. Ook zij ervaren baat bij de uitgangspunten van de oproep en worden uitgenodigd tot introspectie over de werking en het beheer van hun organisatie.

Vanwaar de jongeren ook komen, wie ze ook zijn, dat speelt geen rol. Op geen enkele wijze: niet tijdens de expertenjury, niet tijdens de jongerenjury, niet tijdens de coaching. *“Het maakt niet uit vanwaar je komt (galaxy)”*. Iedereen die betrokken is bij het Koningin Mathildefonds geeft zijn vertrouwen aan de jongeren. De initiatiefnemers en coaches erkennen de uniciteit en het potentieel van elke jongere, en leren ook omgekeerd veel bij van al dat jong talent.

I SEE IDEA I DO werkt aanstekelijk en wakkert de vonk aan bij jongeren, begeleiders, buurt, lokale en bovenlokale partners.

**I SEE IDEA I DO geeft
mij hoop en vertrouwen
in de toekomst.”**

Aanpak en methodologie

van het programma **I SEE IDEA I DO**

Met de projectoproepen I SEE IDEA I DO moedigt het Koningin Mathildefonds jongeren aan om van droom naar actie te gaan. De projecten werden 'door jongeren, voor jongeren' bedacht, ontwikkeld en uitgevoerd, waarbij de resultaten rechtstreeks (andere) jongeren, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren, toekomen.

De jongeren staan open om nieuwe inzichten op te doen en om drempels zoals tijd, geduld, onervarenheid en ontgoocheling positief te leren overbruggen: 'learning by doing'. De jongeren zijn eigenaar van hun project en worden bijgestaan door (jong)volwassen begeleiders die deuren openen, ervaringen en inzichten delen, kansen creëren, een professionele omkadering aanreiken en er mee voor zorgen dat het traject een leerproces wordt. De rol van de begeleider(s) is altijd in relatie tot de baseline 'door jongeren, voor jongeren' en moet hierop afgestemd zijn. Ze houden mee de rode draad vast, maar sturen niet en hebben oog voor de samenhang van het project.

Het Koningin Mathildefonds biedt de jongeren en hun begeleiders een instrumentarium aan dat bestaat uit verschillende elementen: collectieve en individuele coaching, financiële steun en de Koningin Mathildeprijs.

DEEL TALENT
EN
CREËER
TALENT

DOELSTELLING

- Persoonlijke ontwikkeling: jongeren levenslang versterken door de ontwikkeling van kwaliteiten, capaciteiten en vaardigheden
- Concretisering en verduurzaming van hun project met behulp van tools
- Peer-leren: aandacht voor het leren van elkaar als deelnemer
- Verbinden van de deelnemers met een netwerk van experts en inspirerende rolmodellen

Individuele & collectieve coaching

Alle ondersteunde projecten kregen professionele coaching om hun idee om te zetten in concrete actie. Thema's zoals projectmanagement, middelen- en impactbeheer, communicatie, het beheer van het proces van slagen en falen... komen aan bod. Het coachingstraject omvat individuele coaching op vraag en collectieve workshops waartoe alle projectteams zich engageren. Via de coaching verwerven de jongeren ondernemende en andere competenties die levenslang inzetbaar zijn. De coaching werd verzorgd door de Sociale InnovatieFabriek¹ en Growfunding².

- (1) De Sociale InnovatieFabriek ondersteunt sociaal ondernemers en sociaal innovatoren, die vernieuwende oplossingen in de markt zetten voor complexe maatschappelijke uitdagingen. www.socialeinnovatiefabriek.be
- (2) Growfunding is een Belgisch platform voor civic crowdfunding. Zij brengen mensen en middelen samen en ondersteunen projecten die de samenleving sterker en duurzamer maken. Hun betrokkenheid was beperkt tot de eerste twee oproepen. www.growfunding.be

Collectieve coaching

Voor elk van de drie groepen van ondersteunde projecten worden er 4 collectieve workshopdagen georganiseerd gedurende 4 zaterdagen. De workshops worden gevolgd door de jongeren en hun begeleiders(s). Elke workshopdag heeft een specifieke focus:

WORKSHOP 1

Kennismaken en pitchen

Tijdens de eerste workshop maken de deelnemers kennis met elkaar. De coaches introduceren de kern van maatschappelijke innovatieve projecten en begeleiden hen om dit helder en overtuigend aan elkaar en anderen te kunnen presenteren ('pitching'). In de loop van hun project zullen ze immers deelnemers en partners moeten overtuigen, zoals ook de jongerenjury voor de Koningin Mathildeprijs.

WORKSHOP 2

Projectbeheer en prototyping

De tweede workshopdag focussen de coaches op de concrete uitwerking van het project: Hoe doe je dat? Waar start je? Hoe kan je al beginnen experimenteren (in afwachting van meer tijd of deelnemers) en wat leer je er uit? Er wordt samengewerkt rond een aantal klassieke uitdagingen bij maatschappelijke innovaties (planning, financiering, communicatie...) en er worden organisaties en experts gezocht die hen kunnen helpen bij specifieke uitdagingen.

WORKSHOP 3

Talenten en stakeholders

Maatschappelijke vernieuwing ontstaat vaak door bevlogen mensen die goed kunnen inschatten wat de maatschappij nodig heeft en wat zij zelf kunnen bieden. Dit is de insteek van workshopdag 3. Wie ben jij als 'jonge changemaker'? Wat zijn jouw talenten? Waar heb je anderen voor nodig? De deelnemers maken kennis met andere inspirerende jonge changemakers via o.a. (live) getuigenissen. Een belangrijke leerervaring is dat innoveren en veranderen een weg van vallen en opstaan is, van veerkracht en volharding.

WORKSHOP 4

Next-Gen Booster: procesevaluatie, pitchen en netwerken

Tijd om conclusies te trekken en ons project naar een volgend niveau te tillen. Deze finale workshopdag combineert een groepsanalyse van het afgelegde proces met feedback van andere jongeren en externe experts.

“Heel inspirerend om te zien hoe verschillende projecten uit heel België samenkomen, uitwisselen en leren van andere lokale perspectieven.”

Coach Growfunding

Individuele coaching

Aan elk project wordt ook een coach toegewezen vanuit (het netwerk van) de Sociale InnovatieFabriek en Growfunding. De coaching verloopt op vraag en wordt gepland in de periodes tussen de collectieve workshops. Problemen of vragen die tijdens de projectontwikkeling naar boven komen kunnen tijdens deze coaching aan bod komen. Er werd geprobeerd om een minimum van 1 à 2 (online) sessies na te streven. Op maat: het ene project heeft meer nood aan individuele coaching dan het andere.

“Tijdens de coachingssessies leer je op een speelse manier je doel duidelijker verwoorden, de hindernissen nemen die je op je parcours tegenkomt, kleine deelstapjes zetten en krijg je inzicht in de hulpmiddelen die er zijn om je doel te bereiken...”

Jongere – Matinu vzw

Financiële steun

Naast de coaching ontvangen de geselecteerde projecten ook financiële steun tussen 3.000 en max. 7.000 euro voor projectgebonden uitgaven. Een vorm van ‘zaaigeld’ om de projecten op weg te helpen.

Koningin Mathildeprijs

Tenslotte kent Hare Majesteit de Koningin elk jaar de Koningin Mathildeprijs toe aan een van de geselecteerde projecten. De Koningin Mathildeprijs, goed voor een bedrag van 10.000 euro, wordt toegekend aan het project dat door de jongerenjury autonoom wordt voorgedragen en volgens de jongeren zelf het best beantwoordt aan de geest van de oproep. De jongerenjury wordt samengesteld uit leerlingen van een Nederlandstalige en een Franstalige secundaire school die de kandidaatsdossiers eerst in klasverband bespreken en vervolgens per school jongeren afvaardigen naar de jongerenjury (als jurylid en voorzitter). De projectteams komen naar Brussel, pitchten hun project voor de jongerenjury. Na beraadslaging door de jongerenjury wordt de laureaat bekendgemaakt en uitgereikt door Hare Majesteit de Koningin tijdens een feestelijke ceremonie op het Koninklijk Paleis.

Een terugblik op

3 jaar I SEE IDEA I DO

in 7 inzichten

Terugblikken op 3 jaar I SEE IDEA I DO maakt een schat aan waardevolle ervaringen zichtbaar: een enorme diversiteit aan jongeren, projecten, thema's, verhalen, kennis en ervaring, leerlessen, verbindingen...

We hebben deze overvloed proberen te vatten in 7 inzichten. Elk inzicht situeert zich op een of meerdere lagen rondom de jongeren:

Jongeren en hun lokale/nabije omgeving

Jongeren kunnen ontzettend veel, maar hebben vaak een héél klein beetje hulp of houvast nodig onderweg. Ze hebben die drive, die innerlijke motivatie om actief en positief deel te nemen aan de samenleving, en dat begint vaak in hun eigen leefwereld, omgeving of buurt.

Jongeren en hun persoonlijke ontwikkeling

Jongeren een stem geven is niet genoeg. Jongeren die samen iets doen, die samen experimenteren, die verder durven dromen, daar gaat het om. Betekenisvolle participatie en engagement van jongeren is het uiteindelijke doel. *"Zelfs al zijn hun projecten niet geslaagd, origineel of uniek, de jongeren zijn dat wél."* Hun ervaringen en persoonlijke ontwikkeling zijn het belangrijkste.

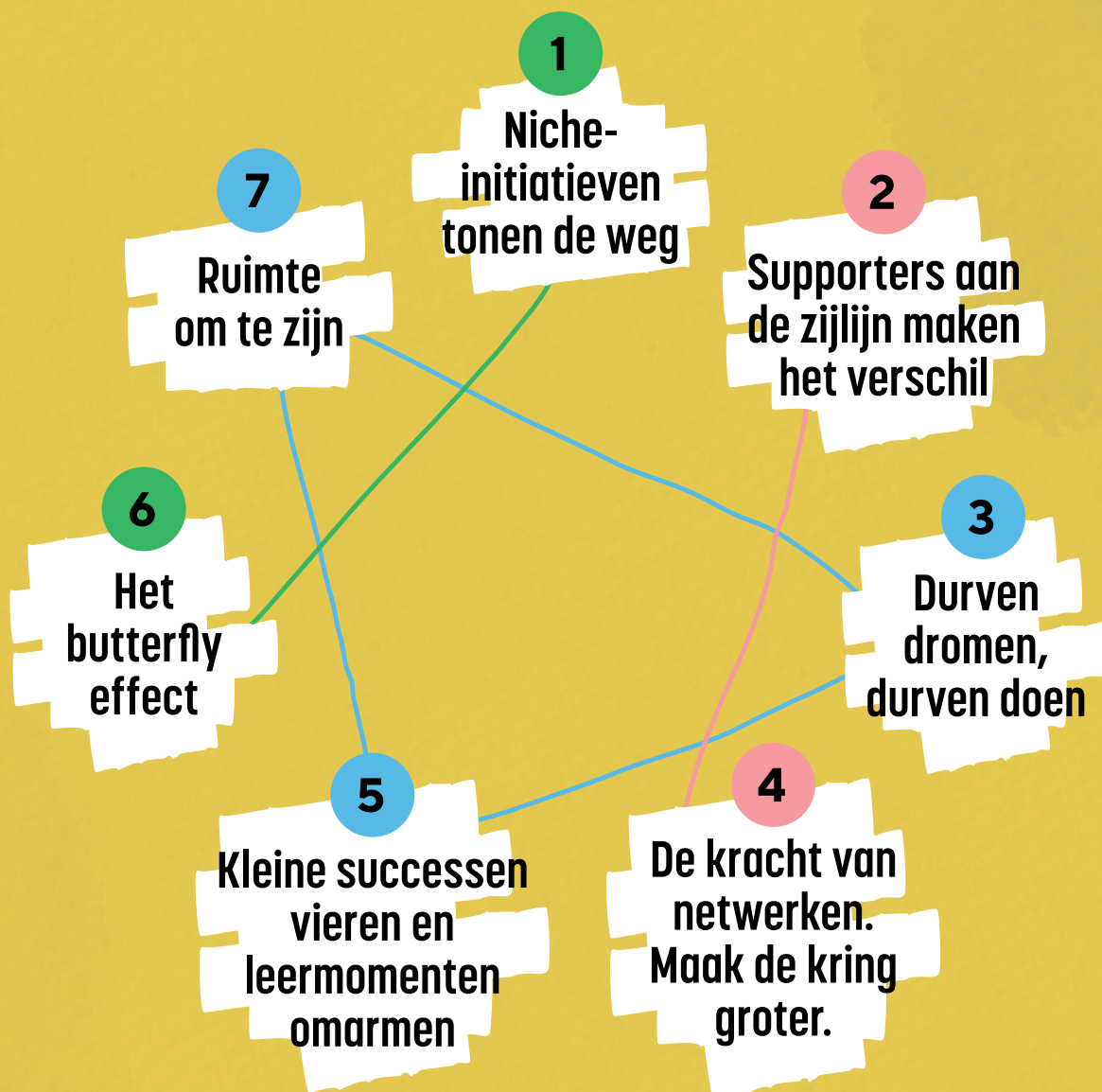
Jongeren en de samenleving

Jongeren laten zien wat er leeft. Hun projecten zijn lokaal verankerd maar hebben dikwijls een bovenlokale uitstraling. De thema's die ze aansnijden en de manieren waarop ze denken en doen zijn relevant en inspirerend voor de hele samenleving.

We nemen jullie graag mee op pad langs de 7 inzichten, doorspekt met verhalen, voorbeelden, casussen en getuigenissen. We sluiten elk inzicht af met een uitdaging gericht aan jou, aan de lezer, om ook te durven en te doen. Net zoals de jongeren gedurfd hebben.

I SEE IDEA I DO

De 7 inzichten

Jongeren en
hun persoonlijke
ontwikkeling

Jongeren en
hun lokale/nabije
omgeving

Jongeren en
de samenleving

PAR DES JEUNES
POUR DES JEUNES.

Niche-initiatieven tonen de weg

Kleine kenteringen in de maatschappij van vandaag worden omschreven als 'weak or early signals'. Het attribuut 'zwak' of 'vroegtijdig' geeft aan dat ze moeilijk te herkennen zijn en daarom gemakkelijk over het hoofd worden gezien.

Niche-initiatieven of kleine, gerichte experimenten blijven vaak onder de radar, maar kunnen worden geïnterpreteerd als indicatoren voor mogelijke grotere veranderingen. Hoewel ze klein beginnen (bv. een nieuwe community die ontstaat, een opiniestuk dat iets in vraag stelt, een influencer op sociale media...), kunnen ze bijdragen aan of resulteren in radicale veranderingen aan de huidige manier van leven.

“Door de combinatie van coaching en beperkte financiële steun tot maximaal 7.000 euro trokken we met onze oproep vaak kleine projecten of prille innovaties aan. Kleine parels en ruwe diamanten met veel potentieel.”

Coördinatrice van de projectoproep

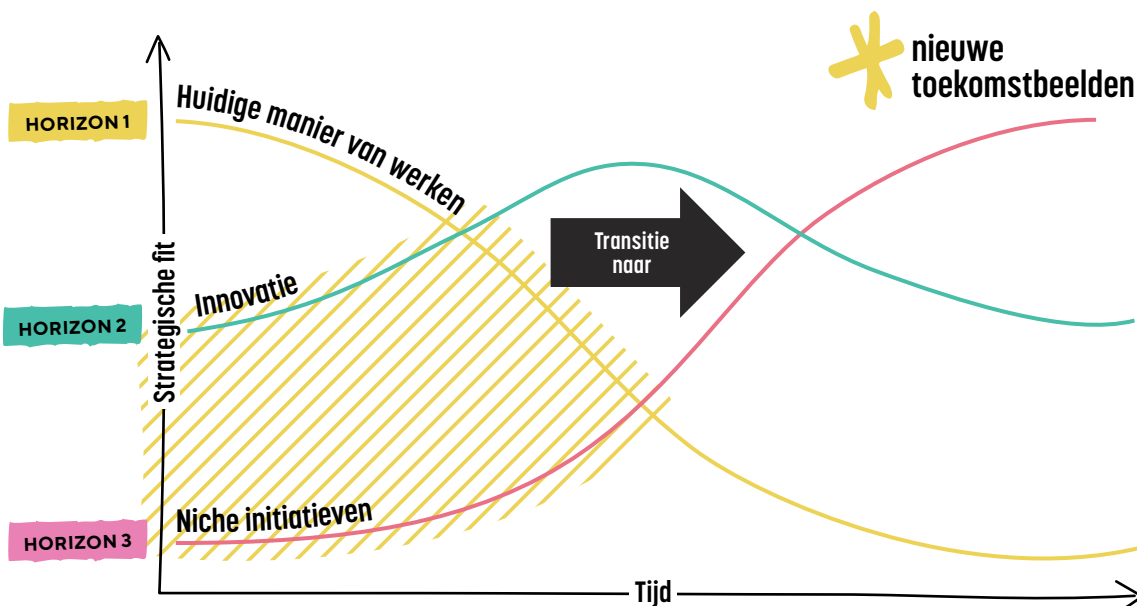
Jongeren geven veel meer aan de samenleving dan we doorgaans denken, al is het niet altijd even zichtbaar. Kleine bottom-up experimenten en acties kunnen ogenschijnlijk onbelangrijk lijken, maar vormen mogelijk het startpunt van een (nieuw) patroon, een verandering in het systeem. Bij de projecten uit I SEE IDEA I DO zien we dat bijvoorbeeld terugkomen in de verschillende thematische invalshoeken. Via bushcrafting, vechtsport of menstruatieproducten wordt er gewerkt aan maatschappelijke uitdagingen zoals toegankelijkheid, inclusie en diversiteit. Andere projecten richten zich op de verbinding met specifieke gemeenschappen, waarbij de jongeren telkens vertrekken vanuit hun eigen ervaringen en leefwereld.

Sommige niche-initiatieven kunnen reactie of discussie uitlokken omdat ze nieuw en/of anders zijn. Ze groeien en evolueren doorheen de tijd. Soms hebben ze een tijdelijk karakter: ze zijn er om iets te signaleren of op de kaart te zetten. Het zijn initiatieven die fungeren als overgang tussen vandaag en morgen. Welke vorm of schaal, dat maakt niet uit. Samen vormen ze een ecologie aan praktijken, een organisch en evoluerend geheel met een veelheid aan onderliggende verbanden en perspectieven.

#1 | NICHE-INITIATIEVEN TONEN DE WEG

Uitdaging:

Ga op zoek naar wat er vandaag echt leeft bij jongeren. Kan jij enkele 'vroege signalen' of niche-acties van jongeren detecteren in jouw nabije omgeving? Welke verandering streven zij na? Wat kan je van hen leren?

Afbeelding: Situering van niche-initiatieven in een breder toekomstplaatje.
Schets gebaseerd op het Three Horizon model (Curry & Hodgson, 2008).

CASUS

Jongeren en vrouwen leren zich op verschillende vlakken emanciperen via de unieke vechtkunst Soo Bahk Do. Deze sportieve uitlaatklep biedt hen de mogelijkheid om aan hun toekomst te bouwen. Mission 3000 draait niet alleen om beweging en een gezond lichaam, maar ook om het doorgeven van maatschappelijke waarden en discipline. Het project maakt kinderen en jongeren tot 20 jaar bewust van wat er in de samenleving gebeurt, moedigt hen aan om persoonlijk een steentje bij te dragen en leert hen de Belgische cultuur en geschiedenis kennen.

Het project werd ontwikkeld door alumni-jongeren, met als doel een mentor te zijn voor kwetsbare jongeren en vrouwen. De trainers komen zelf uit de lokale omgeving en hebben een goede kennis van de buurt.

“Het project groeit snel, met veel nieuwe aanvragen om lid te worden. Het feit dat ouders hun tweede of derde kind ook willen inschrijven, toont aan dat mensen er veel waarde aan hechten.”

Mission 3000, Anderlecht

CASUS

Diversity for Law Students

Diversity for Law Students is een initiatief voor en door rechtenstudenten, opgericht om gelijke kansen te bevorderen en diversiteit binnen de rechtenopleiding te versterken. *“Als rechtenstudenten met een migratieachtergrond aan de Universiteit Antwerpen hebben wij ervaren dat diversiteit in onze opleiding sterk afneemt naarmate het studietraject vordert. Dit is bijzonder teleurstellend, zeker gezien de systematische prestatiekloof: studenten met een migratieachtergrond behalen gemiddeld 20% minder studierendement.”* De organisatie biedt activiteiten aan die zijn opgebouwd rond drie fases: zelfkennis, zelfvertrouwen en netwerk. Ons doel is om talenten te versterken, obstakels en stereotypen te overwinnen en stu-

denten te laten inzien dat ze thuishoren in het hoger onderwijs.

“Op basis van onze persoonlijke ervaringen en de behoeften die wij als rechtenstudenten hebben vastgesteld, willen we: het gevoel van verbondenheid en zelfvertrouwen vergroten; studenten laten inzien dat ze met hard werken en doorzettingsvermogen hun studie kunnen afronden; een netwerk bieden waarin studenten zich gesteund voelen en weten dat ze niet alleen zijn.”

Rechtenstudenten, Universiteit Antwerpen, Antwerpen

Secrets de
la réussite

Supporters aan de zijlijn maken het verschil

Jongeren hebben steun en support nodig om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen, hun leefwereld uit te breiden en hun grenzen op te zoeken. Supporters kunnen vrienden, familie of buurtbewoners zijn, maar ook jongerenwerkers, leerkrachten, coaches, mentoren of begeleiders, vrijwilligers bij sport- en cultuur- en andere vrijetijdsverenigingen.

Van de kleinste tot de grootste supporter, ze dragen allemaal bij tot de persoonlijke ontwikkeling van jongeren. Van aandachtig niets doen, goed luisteren, samenwerken op gelijkwaardige basis, tot en met het uitbouwen van een hechte vertrouwensband, het zijn cruciale eigenschappen van supporters aan de zijlijn.

Wanneer jongeren merken dat hun inspanningen door supporters worden gewaardeerd, dan neemt hun motivatie

en zelfvertrouwen fors toe. Ervaren dat er mensen zijn die hen steunen, kan de twijfel en onzekerheid counteren die jongeren voelen bij het ondernemen van nieuwe initiatieven. Supporters kunnen ook fungeren als rolmodellen voor jongeren. Hun steun en aanmoediging laten zien hoe belangrijk het is om anderen te ondersteunen, wat jongeren op hun beurt kan inspireren om zelf ook supporters te worden. Supporters aan de zijlijn versterken ook het gevoel van gemeenschap.

Het Koningin Mathildefonds geeft ondersteuning, legitimiteit en waardering aan de jongeren en hun projecten. Maar bovenal schenkt het Fonds onvoorwaardelijk vertrouwen aan de jongeren zelf: “we zien je”, “durf het”, “daag jezelf uit”, “we helpen je”. Die erkenning en dat blind vertrouwen geven een enorme boost aan de jongeren. Koningin Mathilde

#2 | SUPPORTERS AAN DE ZIJLIJN MAKEN HET VERSCHIL

CASUS

is een buitengewone supporter die jongeren doet floreren. Haar authentieke betrokkenheid, haar oprechte interesse in elke jongere, in elk project versterkt hun zelfbeeld en hun zelfvertrouwen. I SEE IDEA I DO wakkert de denk- en doekracht van de jongeren aan om hun toekomst zelf mee uit te tekenen, om positieve veranderingen op gang te brengen voor maatschappelijke problemen die hen direct aan belangen.

Naast een financiële stimulus, nodigt het programma I SEE IDEA I DO de jongeren en hun begeleiders uit voor een collectief en individueel coachingstraject dat versterkt wat jongeren creëren of al doen in hun buurt. *"We zijn uitgenodigd, dat wil zeggen dat we iets betekenen in de maatschappij".*

De muziek- en dansstudio River Side Studio/City Pirates trekt naar jongeren van halfopen en gesloten jeugdinstituten in Mol. Samen werken ze via workshops toe naar een toonmoment. Jongeren in instellingen zijn vaak jongeren in wie de maatschappij haar geloof is verloren.

"Wij geloven net wel in deze jongeren. Door de City-Pirates-methodiek aan hen te koppelen: authenticiteit, waarden van respect, gelijkheid en engagement, een social coach uit de buurt die zich in hen herkent en omgekeerd... zorgen we ervoor dat we hen positief meekrijgen. Na de workshops in de jeugdinstituut kunnen jongeren aansluiten in de reguliere werking van River Side Studio."

City Pirates Foundation, Merksem

Uitdaging:

Vaak heb je er als jongere geen weet van wie al jouw supporters zijn. Misschien inspireer je als jongere wel personen voor wie je zelf ontzag hebt. Voor welke jongere(n) of welk jongereninitiatief heb jij sympathie, maar heb je die nog nooit uitgesproken? Maak jouw support zichtbaar of expliciet. Wees niet zuinig met schouderklopjes.

CASUS

In het landelijke Saint-Hubert kampt de jongerenwerking Maison de Jeunes (MJ) met een prangend mobiliteitsprobleem wegens een gebrek aan openbaar vervoer in de regio. Het is voor jongeren zonder auto een hele opgave om aan MJ-activiteiten deel te nemen. Het mobiliteitsvraagstuk zette de jongeren aan om zelf actie te nemen. De aankoop van een minibus werd naar voor geschoven als een concrete oplossing om meer jongeren te bereiken en actief te betrekken. De jongeren engageren zich om de nodige financiële

middelen voor de minibus bij elkaar te krijgen: van het verkopen van zelfgemaakte snacks en kunst tot sponsoracties en crowdfunding. Zo creëren ze een breed draagvlak voor de aankoop van de minibus en motiveren ze vele supporters van MJ en het netwerk van de jongeren om bij te dragen.

"Het project 'minibus' zet aan tot creativiteit, verbinding en verder durven dromen."

Maison de jeunes de Saint-Hubert, Saint-Hubert

CASUS

Jongeren met en zonder beperking plannen en beleven samen een unieke groepsreis. De kern van 'ToopeWeg', een initiatief van Ithaka vzw, ligt bij de jongeren zelf. Zij zijn betrokken bij elke stap, van de planning tot de daadwerkelijke reis in 2025. Tijdens workshops werken de jongeren samen aan alle aspecten van de reis. Ze kunnen rekenen op de onvoorwaardelijke steun van de coach. Deze aanpak bevordert hun zelfvertrouwen en onafhankelijkheid, terwijl het ook een brug slaat tussen jongeren met en zonder beperking.

"Jongeren met en zonder beperking komen echt in hun kracht te staan door hen zelf beslissingen te laten maken. Het draaiboek-in-ontwikkeling biedt tools voor zelfstandig reizen, met speciale aandacht voor toegankelijkheid en betaalbaarheid."

Ithaka, Oostende

NOTE TO SELF:

just do it!

FINISH

Durven dromen, durven doen

“Als je alleen maar steeds de werkelijkheid neemt voor wat hij is en daarop reageert, dan versterk je die werkelijkheid elke keer opnieuw. Maar je kunt ook een werkelijkheid nastreven die je mogelijk acht. Werkelijkheidsmensen houden zich tot de wereld zoals die is en proberen daar heel creatief mee om te gaan, maar mogelijkheidsmensen creëren de mogelijke wereld.”

Kende je deze quote al? Het is een inspirerende stelling van Marleen Stikker, directeur van Waag FutureLab. Voor alle duidelijkheid: je hebt beide soorten mensen nodig. Maar laat nu net de groep van jongeren een groot potentieel in zich hebben om die mogelijke werelden mee te creëren, om actief tegen te denken, om te zeggen ‘het kan wel anders’.

Het nastreven en creëren van een mogelijke wereld, dat vraagt om durf: durf om te dromen en durf om te doen. Maar ‘gewoon durven’ is niet altijd vanzelfsprekend. Hoe zorgen we ervoor dat jongeren zich betrokken voelen en niet afhaken? Hoe stimuleren we hen om te dromen, hun dromen te delen en in zichzelf en hun dromen te blijven geloven?

Uitdaging:

Hoe kan jij in een van je lopende projecten de buitenwereld 'on hold' zetten en jongeren extra ruimte geven om risico's te nemen?

Dromen klein of groot, ze zijn een motor voor motivatie en engagement. Sommige jongeren doen dat naturel, maar velen kampen met angsten en onzekerheden. Met ondersteuning en coaching op maat kunnen heel wat struikelstenen worden ondervangen. Het is vooral belangrijk dat jongeren mogen falen en worden aangemoedigd wanneer ze risico's durven nemen, in plaats van hen bang te maken.

Sommige jongeren gaven aan dat ze hebben geleerd dat *"het starten van een project of initiatief helemaal niet eng, moeilijk of onmogelijk hoeft te zijn"*. Ze ontdekten dat ze meer wisten dan ze zelf dachten door 'out of the box' te durven en te mogen denken. Andere jongeren vertelden dat ze, door de selectie en waardering van de jury, *"de plicht voelden om het niet bij een idee te houden, maar daadwerkelijk over te gaan tot implementatie"*. Tegelijkertijd groeide hun zelfvertrouwen: *"Verandering is mogelijk. Geloof in jezelf."*

Begeleiders observeerden dat jongeren tijdens het proces verschillende angsten overwonnen, zoals spreken voor publiek en meer eigenaarschap nemen. Ze voelden zich gestut door de inspiratie van andere jongeren, van hun peers. Een andere begeleider merkte op dat jongeren zichzelf durfden uit te dagen dankzij het project.

"Ik merk dat ik meer zelfzeker ben over wat ik kan. Ik kan zelf een verschil maken, ook al lijkt het voor mij iets kleins, het kan veel betekenen voor een ander."

**Betrokken jongere, Studentenraad
Associatie Universiteit - Hogescholen
Limburg (AUHL), Hasselt**

CASUS

De focus die I SEE IDEA I DO legt op 'betekenisvolle participatie' is geweldig mooi, maar in de praktijk niet altijd eenvoudig. Hoe geef je jongeren voldoende ruimte en tijd om te ontdekken en te proberen zonder vooraf bepaalde resultaten te verwachten? Hoe creëer je ruimte om te falen? Om zulke ruimtes te waarborgen, zijn hulpbronnen en steun nodig: iemand die de verwachtingen van de buitenwereld 'on hold' zet, medestanders of supporters aan de zijlijn, een veilige haven, nieuwe vaardigheden... Dit vraagt ook oefening van begeleiders.

Het initiatief 'GERED' gaat aan de slag met reststromen van sneakers uit kringloopwinkels en biedt werkloze jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen, de mogelijkheid om sneakers te reviseren. Zo vergroten ze hun zelfvertrouwen en hun kansen op de arbeidsmarkt of worden ze geïnspireerd om een opleiding te volgen.

CASUS

"Door middel van ontmoetingen en rondleidingen door de ogen van jonge Molenbekenaren, willen wij de negatieve perceptie van Molenbeek proberen te veranderen."

Jeugdtraad, Molenbeek

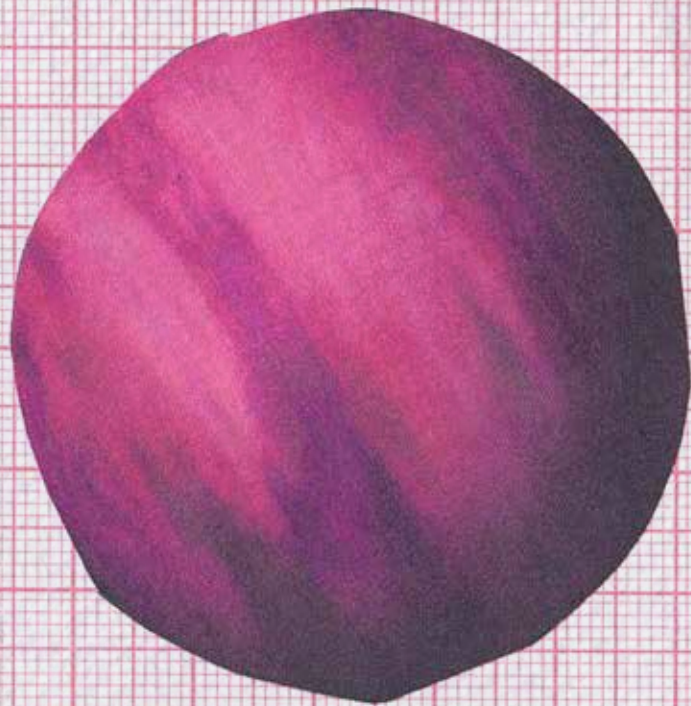
De rondleiding die door jongeren werd ontwikkeld, toont de realiteit van het leven in Molenbeek, met haar moeilijke, maar ook haar levendige en plezierige kanten. Het is voor de jongeren een gelegenheid om te laten zien waar zij trots op zijn (hun verwezenlijkingen en kunstwerken, hun ontmoetingsplaatsen, hun favoriete adressen en leuke restaurantjes...). Problemen worden niet uit de weg gegaan en de jongeren dragen ideeën aan om de situatie te verbeteren. Het project wil het samenleven in Molenbeek bevorderen, door jongeren uit verschillende wijken te betrekken.

"We betrekken ook scholen en hun studenten bij de verkoop van sneakers en realiseren zo een bewustwording rond duurzaamheid en circulariteit. We engageren ons voor een inclusieve samenleving en om merk-sneakers toegankelijk en betaalbaar te maken voor iedereen. GERED maakt het verschil voor alle betrokkenen en voor de planeet."

Waar het om Draait, Mortsel

"Het is belangrijk dat jongeren in hun dromen blijven geloven, dat ze hoop blijven koesteren."

Jongerenjury

LAAT JE
UNIVERSUM
VERBREIDEN

De kracht van netwerken. Maak de kring groter

“We hebben verbinding en verbondenheid gecreëerd tussen jongeren met verschillende achtergronden in onze lokale leefgemeenschap.”

Sociale steun is voor alle jongeren een belangrijke bron om de transitie naar volwassenheid te maken. De transitiefase is vaak een rommelige en woelige periode. Jongeren zoeken hun grenzen op, willen meer autonomie, meer onafhankelijkheid, maar hebben niet altijd een netwerk waarin praktische, sociale en emotionele steun beschikbaar zijn. Door jongeren te helpen hun netwerken te versterken, zijn ze beter in staat om hulp te vragen wanneer dat nodig is.

Begeleiders spelen een belangrijke rol om culturele of sociale drempels te verlagen en om te voorkomen dat wie het meeste steun nodig heeft, er het minste krijgt (Kenis en Cambré, 2019). Netwerken en netwerkvaardigheden worden alsmaar belangrijker in een samenleving die veel nadruk legt op zelfredzaamheid, persoonlijke verantwoordelijkheid en empowerment. Daarom moeten alle jongeren kansen krijgen om hun netwerk te versterken, andere netwerken te leren kennen, nieuwe contacten te leggen en betekenisvolle relaties op te bouwen.

Uitdaging:

Welke 2 mensen uit jouw netwerk kennen elkaar nog niet en zouden elkaar echt wel eens moeten ontmoeten? **Stel hen aan elkaar voor.**

Het programma I SEE IDEA I DO zet met zijn collectieve coachingstraject in op de 'kracht van zwakke verbindingen' (Granovetter, 1973). Dit zijn verbindingen met personen buiten je vertrouwde netwerk, die vaak toegang hebben tot andere informatie en bronnen dan jouw sterke banden. Zij wijzen de weg naar andere werkelijkheden en nieuwe mogelijkheden. Zwakke verbindingen helpen bij het overbruggen van verschillende sociale groepen, wat

bijdraagt aan diversiteit en inclusie. Het Fonds stimuleert jongeren om nieuwe contacten te leggen en andere jongeren van diverse achtergronden en gemeenschappen te ontmoeten. Maar nieuwe connecties maken buiten je vertrouwde netwerk gaat niet vanzelf, dat vraagt een klein duwtje in de rug. *"We zijn jongeren. We hebben geen toegang tot de juiste mensen."* Een begeleider, een coach, een buddy kunnen die zwakke verbindingen aanmoedigen en faciliteren.

CASUS

Scan-R biedt jongeren tussen 12 en 25 jaar een plek en een platform om ervaringen te delen en zich uit te drukken over thema's die hen raken, via radio, podcasts, teksten of tv. Scan-R ondersteunt de jongeren, die vaak afkomstig zijn uit een kwetsbaar milieu, om actieve, kritische en solidaire burgers te worden, ofwel 'CRACS' (Citoyens Responsables Actifs Critiques et Solidaires). In 2024 heeft de jongerenredactie het thema van de Europese verkiezingen naar voor geschoven en dossiers uitgewerkt rond Europese thema's, inclusief directe verslaggeving vanuit

het Europese Parlement. Door deze ervaring krijgt politiek meer aandacht bij Scan-R.

"De betrokkenheid van jongeren bij de politiek is essentieel in een democratie". De maatschappelijke uitdagingen zijn groot, maar kleine acties kunnen het verschil maken. De jongeren durven ook hulp te vragen als ze vastlopen: "We zijn één grote familie. Onze begeleiders helpen ons, ook als we persoonlijke problemen hebben."

**Rédaction Jeunes - Objectif Europe!
SCAN-R, Liège**

CASUS

Nog te veel meisjes missen toegang tot essentiële menstruatieproducten. Het project 'Goed GeRegeld!' wil daarom menstruatiearmoede in scholen aanpakken. GO! Diksmuide, één van de pionierende scholen, voorziet op 2 campussen gratis menstruatieproducten voor zo'n 150 meisjes in de schooltoiletten. Goed GeRegeld! wil ook het taboe rond menstruatie doorbreken en jongeren op school informeren over duurzame alternatieven. Leerlingen, meisjes én jongens, en leerkrachten worden bondgenoten, organiseren gezamenlijk campagnes en activiteiten die de bewustwording en onderlinge solidariteit op school bevorderen.

"Ook de oud-leerlingen reageren erg positief en de interesse van andere scholen in West-Vlaanderen neemt toe. Maar onze ambitie reikt verder. De directe impact op school, bij de meisjes en de jongens, is fantastisch, maar we willen het bewustzijn in alle scholen en onze samenleving vergroten, met het oog op inclusiviteit en betere toegankelijkheid van menstruatieproducten."

**Goed GeRegeld! Voor alle meisjes!
Tegen menstruatiearmoede,
Diksmuide**

"De meest krachtige momenten waren toen we de jongeren met elkaar in gesprek lieten gaan, wat leidde tot nieuwe ideeën en samenwerkingen. Het mooiste vond ik dat de projecten, soms door workshops of één-op-één coaching, ineens groter werden en nieuwe mogelijkheden zagen, bijvoorbeeld door nieuwe samenwerkingen of andere vormen van communicatie. Ik herinner me een oefening waarbij ze verplicht een samenwerking met een ander aanwezig project moesten bedenken, gewoon om te ondervinden dat je altijd een gemeenschappelijk draagvlak met partners kunt vinden."

Coach Sociale InnovatieFabriek

KEEP GOING!
YOU'RE DOING
AMAZING♡

Kleine successen vieren en leermomenten omarmen

“Ontdek jezelf, probeer
en leer bij.”

Jongeren zijn vaak overweldigd door de veelheid en complexiteit van maatschappelijke problemen. Ze willen zich engageren, oplossingen bedenken en concrete acties ondernemen.

Een van de leerpunten uit de talrijke jongereninitiatieven is om jezelf niet te overhaasten, om realistische doelen te zetten, pragmatisch te experimenteren, al doende te leren en bij te sturen.

“Jongeren kunnen, meer nog dan ze zelf denken, de eenvoud zien in de complexiteit.”

Jongeren vertrekken vanuit hun eigen leefwereld of ervaringen in hun nabije omgeving. Ze zetten bescheiden stappen richting verbetering, samen en alleen. Het begint met babystapjes die vaak onder de radar blijven. Maar baby-stapsgewijs veranderen kan erg effectief zijn. Kleine stappen en kleine doelen houden het doenbaar en behapbaar voor de betrokken jongeren. Kleine stappen bieden de kans om onderweg aanpassingen te maken en zowel kleine successen als mislukkingen samen te vieren. Dat motiveert jongeren en stimuleert hen om verder te gaan.

“Bij een workshop vond ik het moeilijk om een ‘top’-ervaring op te noemen. Toen kreeg ik de opmerking dat een topervaring ook klein kan zijn. Ik heb er nood aan om die kleine successen te zien en te erkennen.”

Projectcoördinator, KUNST360

Uitdaging:

Maak van het volgende succes- of leermoment dat je bij jongeren ziet een feestmoment. **Apero time voor het hele team!**

Het Koningin Mathildefonds moedigt jongeren aan om uit hun comfortzone te stappen en om risico's te nemen. Risico's nemen hoort bij de adolescentietijd. Jongeren mogen falen maar dan wel met een warm applaus dat het vertrouwen in hen bevestigt. Zo leren ze dat elke mislukking bijdraagt tot persoonlijke groei, het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en samen leren. Tijdens het coachingstraject maakten de jongeren en begeleiders kennis met het 'double diamond model' en 'prototyping'. Deze methodieken uit de designwereld helpen om van een uitdaging naar een mogelijke oplossing te gaan. Een proces dat allesbehalve lineair is, maar waar 'itereren' centraal staat: voortdurend testen, leren en bijsturen. Telkens opnieuw. Dit wordt ook de *build-measure-learn loop* genoemd. Het gaat over de grote brok opdelen in kleine stapjes en het continu testen van aannames, bij voorkeur zo vroeg mogelijk in het proces. Zo wordt er gewerkt aan projecten, producten of diensten die er echt toe doen en inspelen op reële noden.

APEROTIME!

Door al vroeg de buitenwereld op te zoeken en in interactie te gaan met (toekomstige) eindgebruikers, begunstigden of andere relevante personen, kan je snel bijleren en onnodige ontwikkelingskosten vermijden. Met behulp van prototypes, tastbare versies van een vernieuwend idee of innovatieve oplossing, kunnen deeltjes van een project in elk stadium worden getest. Door continu te bouwen, te testen en bij te sturen, kan zonder schroom gefaald worden en worden positieve leerervaringen gecreëerd. Die leermomenten en kleine successen zijn momenten om bij stil te staan en te vieren met je team, de betrokken lokale gemeenschap of de supporters aan de zijlijn.

CASUS

Het prikkelarme jeugdhuis in Hasselt is een project van de organisatie Autisme Leeft. Het jeugdhuis is sinds najaar 2024 een veilige ontmoetingsplek gericht op jongeren met een autismespectrumstoornis waar ze vriendschappen kunnen opbouwen en hun eigenheid ontdekken en ontplooien. Met een prikkelarme inrichting en enkele voorwaarden, willen de jongeren die het jeugdhuis runnen een omgeving aanbieden waar iedereen welkom is en waar jongeren met elkaar in gesprek gaan, zonder dat prikkels daarbij een probleem kunnen vormen. Voorlopig zit de uitbating van het jeugdhuis nog in een proefperiode, maar stap

voor stap werken de organisatoren verder aan een verbreding van hun publiek. Voorzitter van het jeugdhuis aan het woord:

“Het is geen gemakkelijk traject geweest, er waren heel wat hindernissen onderweg. Maar we zijn er geraakt met vallen en opstaan, zonder te snel te willen gaan. Ik hoop vooral dat andere provincies ons voorbeeld volgen. Zo kunnen we prikkelarme jeugthuizen inburgeren in onze maatschappij.”

Prikkelarm Jeugdhuis, Hasselt

“Ik had niet verwacht dat sommige projecten zelfs enkele jaren na de steun van het Fonds nog zo sterk zouden kunnen evolueren en er zelfs in zouden slagen om achteraf elders steun te vinden om rond te komen. Ik heb geleerd dat je niet moet opgeven als je met een probleem wordt geconfronteerd, er is altijd wel ergens iemand die je kan helpen.”

Jongere, Bestuurscomité Koningin Mathildefonds

CASUS

In Fosses-la-Ville vroegen de jongeren om meer activiteiten en fysieke ruimte. Het cultureel centrum, de 'service d'information et d'animation des jeunes (siaj asbl)' en de 'service d'action en milieu ouvert (AMO Basse Sambre)' hebben aandachtig geluisterd en zo werd EKLECTIK geboren: een festival dat jongeren niet alleen verwelkomt, maar hen ook uitnodigt om het mee te organiseren. De jongeren zijn betrokken bij elke stap van de organisatie: van fondsenwerving tot de finale evaluatie, het kiezen van muziek, plannen van activiteiten, het regelen van administratie, het maken van decoraties, de promotie en zelfs de uitvoering op de dag

zelf. Ze leren hierdoor een breed scala aan nieuwe vaardigheden kennen en dragen op die manier ook bij aan positieve veranderingen in de gemeente. Een geliefd project waarin ook kleine veranderingen van tel zijn:

"Dankzij het project hebben we elkaar, onze zwakke en sterke punten, beter leren kennen. Zowel bij mijzelf als bij de andere jongeren merk ik een verandering in hoe we ons gedragen: vroeger waren we erg timide en nu spreken we elkaar gemakkelijk aan."

**Centre culturel de l'entité fossoise,
Fosses-la-Ville**

BON PLAN ÉTUDIANTS

CASUS

Brake-Out zet zich in voor de inclusie van jongeren met een verstandelijke beperking. In 2022 werd hun initiatief gelauwerd met de Koningin Mathildeprijs. Maar ook zij ervaren drempels onderweg:

"De Brake-Outers en de studenten (van AP Hogeschool) zouden in dit project een gelijkwaardige uitwisseling hebben en samen een claim op de stad Antwerpen maken. We hebben de mindshift die hiervoor nodig is bij de studenten onderschat. De studenten vertrokken vaak nog vanuit een 'zorgen voor' de Brake-Outers en een 'wij doen iets voor hen'. De tijd en stappen die nodig zijn om hier van een meer klassiek medisch denken over beperking naar een emancipatorische bril te gaan, namen een groter stuk van het project in dan verwacht. In de tweede cyclus van het project planden we daarom een onderdompelfase in voor de studenten vanuit de film 'Elle s'appelle Sabine'. We gingen hier dieper in op 'het waarom' van inclusie en zochten naar een gedragen visie. We namen meer tijd om samen te doen en te ervaren in kleine groepjes. Daar werden authentieke verbindingen gesmeed."

Brake-out, Antwerpen

Het Butterfly effect

Misschien heb je er wel al van gehoord: het butterfly of vlindereffect. Dit fenomeen heeft zijn oorsprong in de wiskunde, waar gesteld werd dat eigenschappen van een tornado beïnvloed worden door kleine bewegingen zoals het wapperen van de vleugels van een vlinder weken daarvoor. Daar willen we het hier over hebben. Over hoe kleine bewegingen in gevoelige systemen grote gevolgen kunnen hebben. Op persoonlijk niveau, op niveau van een organisatie, gemeenschappen of van de hele maatschappij. Bedoeld of onbedoeld.

Meermaals hebben we het doorheen de projectoproepen mogen zien gebeuren: hoe kleine acties, gebaren of interventies een impact hebben op een persoon of zijn omgeving, hoe ze helpen andere zaken in gang te zetten. Het hoeft niets groots te zijn: een beetje hulp, een tip, een schouderklopje, iemand nieuw leren kennen of een luisterend oor. Jongeren

en begeleiders gaven het zelf aan: hoe iemand nieuw leren kennen tijdens een workshop leidt tot nieuwe contacten die op hun beurt kunnen leiden tot meer zichtbaarheid van je project, nieuwe partners voor je project, een financieel duwtje, of nieuwe supporters aan de zijlijn. We hoorden hoe een onverwacht schouderklopje ervoor kan zorgen dat je je goed voelt in je vel en je een volgende stap durft nemen. Een van de begeleiders gaf aan dat door meer te luisteren naar de jongeren, ze hun aanbod beter hadden afgestemd op hun echte noden waardoor de jongeren zich plots ontzettend aangetrokken voelden tot het project. Een ander project vertaalde het werken rond talenten – een thema dat aan bod kwam in de collectieve coaching – door naar de hele organisatie. En soms is het ook gewoon een klein startbudget voor de inrichting van een lokaal dat de kick-off van een nieuwe, unieke werking kan betekenen.

Uitdaging:

Laat jouw vleugels wapperen door 'a random act of kindness'. Gericht of willekeurig, zonder iets terug te verwachten. Geef een complimentje, open een deur, neem tijd om te luisteren, ga een gesprek aan.

Klein beginnen betekent dus niet dat de gevolgen klein blijven, of dat je alleen maar kan opschalen naar bovenlokale structuren. Neen! Het is juist op het niveau van lokale gemeenschappen en communities dat systeemverandering zich in de breedte kan ontwikkelen, door betrokkenheid te verknopen met verschillende systemen (Julien, 2024).

In de complexe samenleving van vandaag is het niet altijd makkelijk om je plek te vinden of het gevoel te hebben dat je mee invloed kan hebben op 'het groter geheel'. Maar hoe klein en machteloos je je soms ook kan voelen, door samen te werken en te experimenteren kan iedereen, vanuit het alledaagse, ingrijpende veranderingen realiseren en vooral ook: anderen inspireren en 'besmetten' om ook actie te ondernemen, mee te doen en/of misschien wel nieuwe wegen in te slaan. Elke tussenstap is belangrijk en maakt ruimte voor anderen. Ook al weet je op voorhand niet hoe het precies zal uitpakken (Julien, 2024).

“De samenwerking met de stad is erop vooruit gegaan en ook een nieuwe subsidieaanvraag werd goedgekeurd. In het voorbije schooljaar is er zelfs een school geweest die Wheelie-initiaties als keuzevak voor lichamelijke opvoeding heeft aangeboden via BikeLife Leuven.”

BikeLife Leuven, Leuven

SAVE OUR WORLD.

CASUS

‘Tous dans le même bateau’ wil gemengde teams (jongeren met en zonder een fysieke, sociale of mentale beperking) met een open geest laten kijken naar zichzelf, de anderen en hun regio. Ze doen dat terwijl ze een sport ontdekken die rustgevend is en rijk aan waarden. De jonge crew, met al hun onderlinge verschillen, helpt elkaar om te kunnen zeilen. De proefeditie legde de fundamenteën voor volgende activiteiten:

“Omdat de jongeren hadden geleerd hoe ze moesten pitchen tijdens de collectieve coaching sessies, konden ze dit toepassen bij andere organisaties in hun zoektocht om extra financiering te vinden voor de volgende jaren. De tweede editie van ‘Tous dans le même bateau’ werd gefinancierd door La Croix-Rouge Jeunesse en andere sponsors.”

**Latitude Jeunes Namur,
Saint-Servais**

CASUS

“Misschien is onze kennis over het probleem gewoon te arm?”

**Broederschool Humaniora,
Sint-Niklaas**

De toenemende (kans) armoede en sociale uitsluiting veroorzaakt blijvende littekens in de samenleving. Toch is het bewustzijn bij jongeren rond armoede nog niet navenant hoog. Jongeren die wel of niet in kansarmoede zitten, lopen elkaar weinig tegen het lijf. Toch maken ze op hetzelfde moment dezelfde stap naar jongvolwassenheid. De ‘Week van Verzet tegen Armoede’, een initiatief van de Broederschool Humaniora, creëert meer verbondenheid en solidariteit tussen kansarme en kansrijke jongeren in de school, de buurt en de stad. De actieweek ‘door jongeren, voor jongeren tegen kansarmoede’ inspireert en versterkt sinds haar proefeditie in 2022 het web van kleine solidaire acties in de strijd tegen kansarmoede in wijk en stad. In de school zet het jongeren aan om creatief in actie te komen en doorbreekt het de hardnekkige schotten tussen BSO, TSO en ASO. Met de realisatie van een educatief projectpakket en een digitaal platform gaat de school actief op zoek naar partnerscholen en fondsengevers om samen te werken en misschien wel nieuwe wegen in te slaan.

Please,

Keep this

BLANCO

Don't
write
on
this
paper

(Break The
rules)

Ruimte om te zijn

Jongeren hebben behoefte aan plekken waar ze zich kunnen ontwikkelen zonder verwachtingen van derden, zonder tijds- of prestatiedruk. Waar ze gewoon kunnen chillen, spelen of meedoen aan activiteiten. Waar ze andere jongeren kunnen ont-moeten, gewoon zonder iets te moeten. Concepten die vaak gebruikt worden om zulke plekken te duiden, zijn speelruimte, tussenruimte, witruimte, transitionele ruimte... Het zijn verwante begrippen die verwijzen naar fysieke en symbolische plekken waar jongeren de vrijheid hebben om zichzelf te ontdekken en te ontwikkelen (Winnicott, 1971). Deze ruimtes bieden niet alleen een ondersteunende en niet-oordelende omgeving voor hun persoonlijke ontwikkeling, maar ze bevorderen ook hun engagement in hun nabije omgeving en de ruimere samenleving.

Bij de projecten I SEE IDEA I DO gaat het om collectieve ruimtes waar jongeren tijd en ruimte krijgen om zichzelf te zijn: een jeugdhuis, een jongerenfestival, een atelier, een bus, een sportterrein, een skatepark, een keuken, een groepsreis, een zeilboot, museumtrappen... Het gaat om zeer diverse plekken waar jongeren gewoon kunnen zijn, spelen,

experimenteren, leren zonder druk van structuren zoals school of werk, buiten bestaande kaders. *“Hier geen puntencultuur. Het gaat over de basiswaarden van participatie.”* (Coach, Sociale InnovatieFabriek)

Allemaal samen gaan de projecten over ‘ruimte en tijd geven aan een nieuwe generatie’. Maatschappelijke ruimte die jongeren in zekere mate zijn kwijtgeraakt door de invoering van de leerplicht tot 18 jaar in combinatie met het verlagen van de leeftijd van meerderjarigheid tot 18 jaar. De noden van adolescenten in de overgang naar volwassenheid blijven daardoor een blinde vlek. In de praktijk zien we vaak een breuk in de begeleiding en zorg voor kinderen en jongeren, en die voor volwassenen. Terwijl het cruciaal is dat de ondersteuning en zorg kunnen meegroeien met jongeren en aansluiten op hun noden. De transitie naar volwassenheid loopt minstens tot en met 25 jaar, zoals blijkt uit onderzoek en ervaring. Alle jongeren in de transitieleeftijd hebben baat bij fysieke, emotionele en maatschappelijke experimenteerruimte in meerdere levensdomeinen.

Uitdaging:

Tussenruimtes hebben nood aan personen die verbinden en tussenruimtes in hun recht laten. Hoe kan jij vanuit jouw rol (nog meer) de verbinding maken tussen bestaande of nieuwe tussenruimtes en zoekende jongeren?

Het Koningin Mathildefonds wil blinde vlekken in de samenleving aankaarten, zoals het gebrek aan maatschappelijke ruimte voor jongeren en beloftevolle praktijken ondersteunen en waarderen. De drie projectoproepen I SEE IDEA I DO zijn eerder atypisch in het filantropische grantmaking landschap, omdat ze jongeren onvoorwaardelijk vertrouwen geven om te experimenteren, inclusief de toelating om te mislukken. Jongeren

moeten niet excelleren volgens vooraf bepaalde indicatoren, ze krijgen tijd en vrije ruimte om risico's te nemen, om dingen anders te doen, te testen, aan te passen en opnieuw te beginnen als dat nodig is (Verhaege, 2021). Het collectieve coachingstraject verenigt een grote diversiteit aan jongeren, begeleiders en projectthema's, wat de kans op informeel leren van peers sterk vergroot.

CASUS

De Trappen is de nieuwe jongerenwerking van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA). "We gaan de drempel – letterlijk de trappen, die het museum verbinden met de stad – verlagen. Nu denkt men vaak 'het museum is niet voor ons'. We willen net dat jongeren met diverse kwetsbaarheden zich welkom voelen in het museum."

KMSKA, Antwerpen

Zo kunnen ze even ontsnappen aan hun dagelijkse beslommeringen: armoede, discriminatie, onzekerheden, angst, prestatiedruk, mentale moeilijkheden en alle factoren die beperkend zijn voor hun persoonlijke ontwikkeling en welzijn. Aan de hand van creatieve workshops en coaching kunnen meer dan 200 jongeren hun talenten ontdekken en krijgen ze de kans om buiten hun comfortzone te treden en ervaring op te doen. De focus ligt niet alleen op individuele talenten, maar ook op het stimuleren van een hecht groepsgevoel, waarin voor iedere persoonlijkheid ruimte en respect is.

CASUS

Het project "Mik'Ados: geef jongeren een stem!" in Villers-la-Ville geeft jongeren mee inspraak in hun gemeente. De Mika'Ados-groep bestaat uit een 30-tal jongeren tussen 11 en 17 jaar met diverse achtergronden. De animatoren van de vereniging Animagique creëren een plek waar de stem van de jongeren wordt gehoord: wat hebben jongeren nodig en wat wensen ze voor hun gemeente. De Mik'Ados-activiteiten zorgen ervoor dat de jongeren elkaar ontmoeten en samen tijd doorbrengen. Dankzij Mik'Ados komen deze jongeren regelmatig bijeen om concrete acties te ondernemen voor vraagstukken die hen bezighouden, zoals (cyber) pesten, jobmogelijkheden en lokale politiek. Door het Mik'ados-project is hun zelfvertrouwen gegroeid en hebben ze een plek waar ze hun ervaringen veilig kwijt kunnen.

Animagique, Villers-la-Ville

CASUS

Jongerenwerking Groep INTRO realiseert een publiek toegankelijk sportveld in de wijk Oppem in Meise. Dit project komt er op vraag van de jongeren zelf. Met de hulp van wijkagent, die de gevoeligheden en uitdagingen van de wijk goed kent, hebben ze het project vormgegeven. Dat zorgde vanaf het begin voor een breder draagvlak bij de buurtbewoners. Door de jongeren actief te betrekken, krijgen ze de kans om hun organisatorische vaardigheden en gemeenschapsgevoel te ontwikkelen. Het sportterrein, gelegen naast het Buurthuis Merlijn, wordt een ontmoetingsplaats die sociale cohesie bevordert en bewoners van alle leeftijden aanmoedigt om te sporten in de publieke ruimte, ongeacht hun financiële situatie. Deze aanpak biedt jongeren uit minstens 189 maatschappelijk kwetsbare gezinnen een alternatief voor georganiseerde sportclubs.

Over tegentijdsheid

Keep
Forever
Young

"I SEE IDEA I DO was de aanzet om de verschillende actoren in de wijk samen te brengen. Wat heeft de wijk nodig en hoe kunnen we daaraan bijdragen? Hoe kunnen we een multifunctionele ruimte creëren waar iedereen uit de wijk zijn plek kan vinden? Ideeën werden uitgewisseld, frustraties uitgesproken en oplossingen besproken. De vergunning is toegekend en de werken kunnen beginnen."

Groep INTRO, Meise

Durf! Ja jij!

Dit is een oproep.

Hoe moet het nu verder? Hoe kunnen we de veranderkracht van jongeren stimuleren zonder ze te instrumentaliseren? Hoe kunnen we beter tegemoetkomen aan de noden van jongeren in de transitiefase naar volwassenheid? De vele verhalen, boodschappen en inzichten stemmen hoopvol. Jongeren denken in mogelijkheden. Het zijn dromers en doeners die onbevangen buiten bestaande kaders durven denken en handelen, die vaak in de luwte het verschil maken.

Het Koningin Mathildefonds beseft dat de 53 ondersteunde projecten anekdotisch zijn in het diverse speelveld van terreininitiatieven en actoren die dagelijks met jongeren samenwerken. Maar alle jongeren die direct of indirect deelgenomen hebben aan het programma I SEE IDEA I DO zijn voor het Fonds uniek, kwetsbaar en kostbaar. Hun perspectieven, standpunten en acties wijzen de weg naar een mogelijke wereld. Hun acties, hun oplossingen getuigen van een grote mate van onderlinge solidariteit.

Op basis van de 7 gemeenschappelijke inzichten, stellen we 7 handelingsgerichte principes voor die een leidraad bieden, te midden van de complexiteit, voor innovatieve, toekomstgerichte praktijken 'door jongeren, voor jongeren'. Deze principes, of bouwstenen, zijn gebaseerd op ervaringen, expertise, onderzoek en waarden over wat belangrijk is voor wegbereiders en voorlopers. Ze informeren keuzes op kruispunten in de weg. Zij geven een richting aan, zonder te vervallen in kant-en-klare recepten en zonder de druk op te voeren om op te schalen (Patton, 2017).

Het Koningin Mathildefonds hoopt dat deze leidraad inspireert en jongeren tijd en ruimte geeft om samen te dromen, te durven en te werken aan een hoopvolle toekomst, in het bijzonder voor de vele jongeren die in kwetsbare situaties leven.

Geef ruimte aan een nieuwe generatie.

7 principes voor betekenisvol engagement van jongeren

Dit is een warme oproep aan de ganse samenleving om oprecht en actief te luisteren naar 'waar het om draait*' bij de jongeren. Moedig jongeren aan om hun verbeelding en creativiteit in te zetten voor lokale uitdagingen waarmee zij geconfronteerd worden.

1

VRIJE RUIMTE ERGENS ONDERWEG MAGIE

Geef jongeren de ruimte om kleinschalige experimenten op te zetten. Help jongeren om hun veranderkracht aan te boren. Daag hen uit om te dromen, om tegen te denken en om te durven doen.

2

CREËREN KLEINE EXPERIMENTEN MOGELIJKE TOEKOMSTEN

Waardeer het lef van jongeren om een mogelijke wereld te creëren. Laat hen risico's nemen, laat hen vallen en weer opstaan. Durf je verwachtingen en vooraf bepaalde resultaten overboord te gooien.

(*) Geleend van de de vzw 'Waar het om draait' en hun initiatief 'GERED!', gesteund in de jongste oproep I SEE IDEA I DO van het Koningin Mathildefonds.

3

ONVOORWAARDELIJK VERTROUWEN

SUPPORTERS SYMPATHIE

Garandeer onvoorwaardelijk vertrouwen. Vergroot de groep van supporters aan de zijlijn. Maak jouw steun en sympathie zichtbaar en expliciet.

4

OPEN BLIK

SAMEN

WIE LEERT VAN WIE?

Sta open voor wat jongeren signaleren en toon oprechte interesse om van hen te leren. Wees ondersteunend en ga op zoek naar aanknopingspunten. Heb geduld en blijf kansen geven. Word hun bondgenoot.

5

GOED GENOEG

MIS-LUKKEN

MINI-FEST

Vier kleine successen en omarm gezamenlijke leermomenten. Maak het delen van mislukkingen aanstekelijk.

*DIT IS EEN
WARM
OPROEP!*

6

NETWERKEN

KNOPEN

VERWEVEN LEVEN

Creëer mogelijkheden voor jongeren om andere jongeren met diverse achtergronden en kwetsbaarheden te ontmoeten en nieuwe verbindingen/relaties aan te gaan. Faciliteer ontmoetingen om in andere netwerken terecht te komen.

7

VANDAAG VOOR MORGEN

VONK

DE SPOT EROP

Vergroot de zichtbaarheid en erkenning van de vele kleine acties van jongeren. Ze geven richting aan nieuwe toekomstbeelden voor morgen. Moedig nieuwe ideeën, experimenten en allianties aan.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

Chabot, P. (2021). Avoir le temps. Essai de chronosophie. Puf

Curry, A. & Hodgson, A. (2008). Seeing in Multiple Horizons: Connecting Futures to Strategy.

De Bruyne, L. & Rogé, B. (2014). Tussen ruimte, kunst en kapers. Wat we kunnen leren van het creatief ondernemerschap in 'vrijhavens'. Demos vzw.

De Coker, S. & Dens, S. & Van Coppenolle, M. (2020). De stem van onze generatie tijdens de coronacrisis. www.v-g-v.be/nl/publicaties/rapporten

Elen, K. (s.d.). Ze zijn zo bang, meneer! Jongeren en angst. Geraadpleegd via www.psychologies.be/nl/ze-zijn-zo-bang-meneer-jongeren-en-angst/

EntreComp: A Practical Guide (2020): <https://entrecompeurope.eu/resources/#PracticalGuide>

Granovetter, M.S. (1973). The Strength of Weak Ties. American Journal of Sociology Vol. 78, No. 6 (May, 1973)

IDG Foundation: <https://innerdevelopmentgoals.org/framework/>

Institut Tamarack (2020). Guide. Engagement véritablement les jeunes: <https://www.tamarackcommunity.ca/fr-ca/guides/guide-engager-v%C3%A9ritablement-les-jeunes>

Jones, P. & Van Ael, K. (2022). Design Journeys through Complex Systems. Practice Tools for Systemic Design.

Julien, C. (2024). Alledaags activisme. Van onrust naar daadkracht in het klimaattijdperk.

Kelly, T. & Kelly, D. (2013). Creative Confidence. Unleashing the Creative Potential Within Us All

Kenis, P. & Cambré, B. (2019). Organisatienetwerken. De organisatievorm van de toekomst.

Nuyts, K. (2017). Krachtgerichte ondersteuning van sociale netwerken. Kadertekst. Steunpunt Algemeen Welzijnswerk.

Patton, M. Q (2017). Principles-focused Evaluation. The GUIDE. Guilford Press.

Paviglianiti, N. (2015). The Butterfly Effect: A Legacy Through Kindness. Vol. 1 No. 1 (2015): Youth Engagement in Health Promotion. Geraadpleegd via <https://jps.library.utoronto.ca/index.php/youthengage/article/view/21936>

Ries, E. (2011). The lean startup: How today's entrepreneurs use continuous innovation to create radically successful businesses. Crown Business.

SER Jongerenplatform (2022). Jongeren en het zorgen voor hun morgen. www.ser.nl/nl/Publicaties/jongeren-zorgen-voor-morgen

Stickdorn, M., & Schneider, J. (2011). This is service design thinking. John Wiley & Sons.

Stikker, M. (2019). Marleen Stikker in Zomergasten op VPRO, 12 augustus 2018.

Torenbosch, J. & Vandenabeele J. (2024). Een onderzoeksrapport in het kader van het onderzoek Jeugd en Ondernemerschap. Departement Jeugd, Cultuur en Media.

Uose, H.T. (2024). The Most Creative Look to the Future: Imagination and Creative Practice in Service of Organizational Transformation - UN Global Pulse's paper.

Vandenbroeck, P. & Braes, T. (2020). Integrated Community Care for all. Strategy Paper to move ICC forward. TransForm partnership.

Vanhee J. et al. (2024). We Need Youth: Connecting young minds to empower Europe. Report of the Belgian EU Presidency for Youth 1/1/2024 – 30/6/2024: Flemish Government, Department for Culture, Youth and Media.

Verhaeghe, P. & Vankersschaever, S. (2021). Wat brengt u hier? In gesprek met Paul Verhaeghe.

World Health Organization (2020). Helping adolescents thrive. Guidelines on mental health promotive and preventive interventions for adolescents.

Wikipedia-bijdrager. (2024, 21 juni). Vlindereffect. Wikipedia. Geraadpleegd via <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vlindereffect>

Winnicot, D.W. (1971). Playing and Reality. ROUQ.

BIJLAGE 2

Methodieken bilan: outcome harvesting, participatory journalism en principles-focused evaluation

Voor de terugblik op 3 jaar I SEE IDEA I DO werd gebruikgemaakt van drie participatieve methodieken: outcome harvesting, participatory journalism en principles-focused evaluation. Het zijn methodieken die matchen met de participatieve en meerstemmige aanpak van het programma I SEE IDEA I DO, het innovatieve karakter van de jongereninitiatieven en de 'learning by doing' filosofie.

Outcome Harvesting (OH)¹

Outcome Harvesting (OH) is een participatieve monitoring- en evaluatiemethodologie om uitkomsten te identificeren, te formuleren, te analyseren en te verifiëren. De evaluator of 'harvester' verzamelt informatie uit diverse beschikbare en toegankelijke bronnen, rapporten, interviews, workshops om te documenteren hoe een bepaald programma of initiatief heeft bijgedragen aan 'outcomes' (uitkomsten – te begrijpen als korte en middellange termijn effecten). De 'outcomes' kunnen positief of negatief zijn, bedoeld of onbedoeld, maar er moet een verband aantoonbaar zijn tussen het initiatief en de uitkomsten. De lerende aanpak primeert. OH verzamelt dus geen vooruitgang naar vooraf bepaalde 'outcomes' of doelstellingen, maar 'oogst' evidentie over wat er veranderd is ('uitkomsten') en bepaalt vervolgens, terugkijkend, of en hoe een project / een interventie heeft bijgedragen aan die veranderingen. Het is een eenvoudige, motiverende en flexibele methodiek die evaluatief denken en handelen aanmoedigt bij diverse groepen.

Participatory journalism

Participatory journalism, ook wel bekend als democratische journalistiek, geeft een actieve rol aan leden van een community in het verzamelen, rapporteren, analyseren en verspreiden van nieuws en informatie. Deze manier van werken heeft een positieve impact op de individuen zelf door de rol en verantwoordelijkheid die zij kunnen en mogen

opnemen. Bovendien zorgt deze aanpak voor andere data en inzichten die anders mogelijk niet naar boven zouden komen. Participatieve journalistiek geeft gewone mensen een stem (empowerment) en de mogelijkheid om deel te nemen aan het publieke discours. Doorheen de terugblik creëerden we op enkele sleutelmomenten 'zines'² met diverse groepen van betrokkenen. Zines zijn zelfgemaakte en zelf-gepubliceerde boekjes, vaak niche, met volledige inhoudelijke en vormelijke vrijheid, en een onafhankelijkheid in het uitwisselen van ideeën.

Principles-focused evaluation³

Principles-focused evaluation is een vrij jonge evaluatiemethodiek georganiseerd rond effectiviteitsprincipes, en niet rond doelen of conformiteit met processen. Deze aanpak is bijzonder relevant voor het evalueren van innovatieve initiatieven of programma's in complexe en dynamische omgevingen waar flexibiliteit en aanpassingsvermogen cruciaal zijn. Zulke leidende principes werken volgens de GUIDE-criteria (Patton, 2017): ze helpen te prioriteren (Guidance), ze zijn handelingsgericht (Utility), ze zijn inspirerend (ze motiveren 'to walk the talk'), ze zijn ontwikkelingsgericht en context-sensitief (ze kunnen worden toegepast in verschillende contexten) en ze zijn evalueerbaar (Evaluable).

De bovenvermelde methodieken hebben een bepalende rol gespeeld in het **ontwerp van het evaluatieproces**.

Voor jongeren, door jongeren. Bij de terugblik werden jongeren actief betrokken en niet alleen in hun rol als deelnemers. Ook het onderzoeksteam zelf werd uitgebreid met een 'Team JJ /Jongerenjury'⁴: een groep van 4 enthousiaste jongeren die de voorbije jaren betrokken waren bij een van de oproepen en/of bij de werking van het Fonds. Zij hebben een actieve rol gespeeld bij de dataverzameling en de bevraging van jongeren en begeleiders en waren een kritisch klankbord bij de data-analyse en voor de opbouw

van de brochure. Het jongerenteam voegde vanuit zijn eigen ervaring nieuwe perspectieven toe aan het onderzoek.

De evaluatieperiode, inclusief de vertaalslag naar een brochure, liep van juli tot en met oktober 2024. De cyclische aard van het proces was essentieel: het voortdurend verzamelen en analyseren van gegevens, en het testen of valideren van de lessen die in de brochure werden opgenomen.

Data verzamelen

Via interviews, groepsgesprekken, ateliers en getuigenissen met een diversiteit aan betrokkenen (jongeren, begeleiders, begunstigen, coaches, initiatiefnemers en juryvoorzitters van de oproep) werden de ervaren kortetermijneffecten en leerpunten vanuit verschillende perspectieven verzameld. Overzicht van de directe interacties:

- Twee creatieve ateliers met een diverse groep van jongeren en begeleiders uit de drie projectoproepen
- Deelname aan twee collectieve coachingsessies met jongeren en begeleiders van de derde cohort
- Tussentijdse evaluatie met de jongeren en begeleiders van de derde cohort
- Interviews met coaches van Growfunding en de Sociale InnovatieFabriek
- Groepsgesprekken met de initiatiefnemers van de oproep en juryvoorzitters
- Plaatsbezoeken aan enkele projecten
- En vele formele en informele gesprekken met jongeren, begeleiders, supporters, coaches en kritische vrienden

Foto's: Atelier 'zines maken' met jongeren en begeleiders.

Data analyseren

Bestaande geschreven, visuele en auditieve bronnen (kandidaatsdossiers, evaluatieverslagen, juryverslagen, persartikels, foto's, video's en podcasts) en de output uit de dataverzameling werden maximaal geëxploreerd en geanalyseerd. De terugkerende thema's en concepten werden vertaald naar onderbouwde outcomes, inzichten, leerpunten en leidende principes.

Brochure samenstellen

Redactie van de brochure die de belangrijkste inzichten, leerlessen en leidende principes toegankelijk maakt voor een ruim en divers publiek van jongerenbegeleiders, hun organisaties en lokale, regionale beleidsmakers. De brochure probeert optimaal recht te doen aan de ervaringen, eigen bewoordingen, boodschappen en beelden van iedereen die betrokken was.

(1) www.outcomemapping.org/about; <https://outcomeharvesting.net/about-oh>; www.voicesthatcount.net/methodologies
(2) Zine - ZineWiki - the history and culture of zines, independent media and the small press.
(3) www.tamarackcommunity.ca/latest/principles-focused-evaluation-review
(4) Zie colofon

Projecten ondersteund in 2024

Scan-R - Rédaction Jeunes - Objectif Europe!

SCAN-R

Scan-R biedt jongeren een platform om hun ervaringen te delen en zich uit te drukken via verschillende media en ondersteunt hen om actieve, kritische en solidaire burgers te worden. In 2024 heeft de jongerenredactie zich gericht op de Europese verkiezingen en dossiers uitgewerkt rond Europese thema's, inclusief verslaggeving vanuit het Europese Parlement.

Liège

www.scan-r.be

MJ'co Bus : Répondre tous ensemble à un problème local !

Maison de jeunes de Saint-Hubert

Het mobiliteitsvraagstuk in Saint-Hubert zette de jongeren van het Maison de Jeunesse aan om zelf actie te nemen. De aankoop van een minibus werd naar voor geschoven als een concrete oplossing om meer jongeren te bereiken en actief te betrekken. De jongeren engageren zich om de nodige financiële middelen voor de minibus bij elkaar te krijgen.

Saint-Hubert

<https://mjsainthubert.wixsite.com/mjsainthubert>

EKLECTIK : Un festival de la jeunesse qui crée des liens

Centre culturel de l'entité fossoise

De jongeren uit Fosses-la-Ville zijn betrokken bij alle aspecten van het jongerenfestival. Ze verwerven hierdoor een breed scala aan nieuwe vaardigheden en dragen bij aan positieve veranderingen in de gemeente.

Fosses-la-Ville

www.centre culturel-fosses.be

MIAM ! Les rencontres culinaires comme moments d'apprentissage

Interra

MIAM! smeedt banden tussen jonge nieuwkomers in België en lokale jongeren via kookactiviteiten. Elke maand organiseert MIAM! twee gratis interculturele kookworkshops, die volledig gerund wordt door jongeren.

Liège

www.interra-asbl.be

YOUConsultancy: organisaties ondersteunen om jongeren op te nemen in hun bestuursorganen

YOUCA

YOUConsultancy helpt middenveldorganisaties om jongeren structureel te betrekken bij hun werking. Via workshops en trainingen, ontwikkeld door jongeren, leren ze organisaties hoe ze jongeren in bestuursrollen kunnen integreren.

Brussel

www.youca.be

Voor alle meisjes! Tegen menstruatiearmoede!

Goed GeRegeld

Goed GeRegeld' wil menstruatiearmoede op scholen aanpakken. GO! Diksmuide, één van de pionierende scholen, voorziet gratis menstruatieproducten in de schooltoiletten en informeert jongeren over duurzame alternatieven. Het initiatief wil ook het bewustzijn bij jongens en in de maatschappij vergroten voor inclusiviteit en een betere toegankelijkheid van menstruatieproducten.

Diksmuide

www.goedgeregeld.be

De Trappen: een safe place en platform voor jongeren in het KMSKA

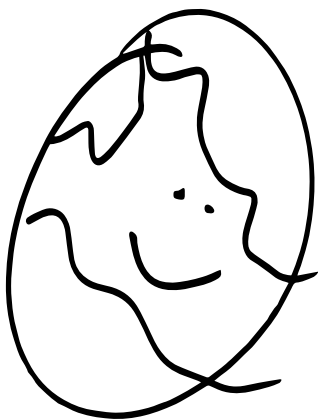
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen

Jongeren met diverse kwetsbaarheden voelen zich welkom in het museum, waar ze kunnen ontsnappen aan hun dagelijkse problemen. Via creatieve workshops en coaching ontdekken jongeren hun talenten en treden ze buiten hun comfortzone. De focus ligt op individuele talenten en het stimuleren van een hecht groepsgevoel met ruimte en respect voor iedereen.

Antwerpen

www.kmska.be

GERED: van reststroom naar startkans

Waar het om Draait

Het initiatief 'GERED' gaat aan de slag met reststromen van sneakers uit kringloopwinkels en biedt werkloze jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen, de mogelijkheid om sneakers te reviseren. Zo vergroten ze hun zelfvertrouwen en kansen op de arbeidsmarkt of worden ze geïnspireerd om een opleiding te volgen.

Antwerpen

www.gered.be

www.waarhetomdraait.be

Een app voor het gebruik van openbare sportterreinen

EasyTeam

EasyTeam ontwikkelt een app om het gebruik van openbare sportterreinen in België te stimuleren. De app maakt het voor jongeren gemakkelijker om sportevenementen te organiseren en eraan deel te nemen.

Gent - Gentbrugge

Inclusieve voetbalinitiatieven door Molse jongeren

Hou Het Puur en Mol United

Inclusieve en laagdrempelige voetbalinitiatieven voor de Molse Jeugd. Hou Het Puur en Mol United voorzien het hele jaar door toegankelijke voetbalactiviteiten, zowel indoor als outdoor, voor kwetsbare jongeren, in een sportieve omgeving die vrij is van lidmaatschapsvereisten en andere drempels.

Mol

Een verbindend sportveld voor Buurthuis De Merlijn

GroepINTRO

De jongerenwerking van Groep INTRO realiseert een sportveld in Oppem, Meise, om bewoners en passanten aan te moedigen om te sporten. Dit project versterkt de sociale cohesie en verbetert de leefomgeving door in te spelen op de behoeften van kwetsbare buurtbewoners.

Anderlecht

www.groepintro.be

ToopeWeg: jongeren met en zonder beperking organiseren een groepsreis

Ithaka

Een diverse groep jongeren met en zonder beperking plannen en beleven een transformerende groepsreis. Ze realiseren eveneens een draaiboek als leidraad voor zelfstandig reizen. Het doel is autonoom reizen aan te moedigen, zodat iedereen, ongeacht beperking, de wereld kan verkennen.

Oostende

www.vzw-ithaka.be

Een Interactief Hiphop Museum als 'Technopolis' van Hiphop

Battle Droids Factory

Het interactieve hiphopmuseum wil een inspirerende plek en uitlaatklep zijn voor jongeren. Battle Droids Factory wil eveneens de hiphopcultuur en -mindset in de kijker zetten bij een breder publiek.

Brecht

www.scratch-antwerp.be

www.battledroidscrew.com

KUNST360: een panoramische kijk op kunst door expressie en samenwerking

KUNST360

De workshops van KUNST360 stimuleren jongeren om hun creatieve identiteit te ontdekken en kritisch te denken. Ze leren nieuwe technologieën gebruiken en verbreden hun wereldbeeld. Jaarlijks verkopen ze hun kunstwerken tijdens een expositie, waarvan de opbrengsten naar een gezamenlijk gekozen doel gaan.

Antwerpen

www.linkedin.com/company/kunst360

Projecten ondersteund in 2023

Mik'Ados : partir de la réalité des jeunes et entendre leur voix Villers-la-Ville

Animagique

Mik'Ados geeft jongeren (tussen 11 en 17 jaar) in Villers-la-Ville een stem. Ze komen samen om acties te ondernemen tegen (cyber)pesten, werkgelegenheid en lokale politiek. Met lokale autoriteiten bespreken ze hun behoeften en gewenste projecten.

 Gembloux - Sauvenière
www.animagique.be

Carnaval pour les quartiers défavorisés lourdement impactés par les inondations à Chênée

Ecole fondamentale communale de Chênée Grands Prés

Twée scholen in de Vesdervallei, met veel leerlingen uit getroffen wijken na de overstromingen, organiseren een buurtcarnaval en andere activiteiten samen met leerlingen, schoolpersoneel en ouders.

 Liège - Chênée
www.ecoledesgrandspres.be

Scan-R - Rédaction Jeunes : permettre aux 12-25 ans vulnérables de s'exprimer en FWB

Scan-R

Scan-R biedt jongeren een platform om ervaringen te delen via radio, podcasts, teksten en tv. De organisatie ondersteunt jongeren uit kwetsbare milieus om actieve, kritische en solidaire burgers te worden, oftewel 'CRACS' (Citoyens Responsables Actifs Critiques et Solidaires).

 Liège
www.scan-r.be

Une friperie pour les jeunes par les jeunes de la Maison de Jeunes de Braine-l'Alleud

Maison de jeunes Le Prisme

Het jeugdhuis opent een tweedehandskledingwinkel om jongeren te betrekken bij een collectief project en hen bewust te maken van recyclage en duurzame ontwikkeling. Er worden opleidingen in naaien, mode en textielontwerp georganiseerd om de kleding te herstellen en te pimpen.

 Braine-l'Alleud
www.leprisme.be

Des jeunes souffrant de troubles psychiatriques s'expriment à travers des BD

Epsilon asbl (MSP "Les Trois Arbres")

Jongeren aanmoedigen om hun ervaringen tot uiting te brengen via stripverhalen. Workshops in striptekenen worden begeleid door jongvolwassenen die in het psychiatrisch verzorgingstehuis verblijven en richten zich op een jonger publiek (12-20 jaar) van Area+.

Uccle

www.epsilon.be

Transfert : conception/vente de T-shirts graphiques par les jeunes du quartier Hors-Château, Liège

Le Monde des Possibles

Het project ondersteunt jongeren in precare situaties om een inclusief sociaal-economisch initiatief op te zetten, gebaseerd op hun artistieke vaardigheden. Het richt zich op de productie en de verkoop van duurzame grafische T-shirts en bevordert sociaal-professionele integratie en sociale banden.

Liège

www.possibles.org

Melomania : un orchestre (symphonique) classique par des jeunes pour des jeunes

Melomania

Jonge musici uitnodigen om mee te werken aan een ambitieuze, maar altijd ontspannen orkestervaring die ook een niet-ingewijd jongerenpubliek kan bekoren.

Ixelles

www.melomania.be

Tous dans le même bateau ! Un projet socio-sportif inclusif autour de la pratique de la voile

Latitude Jeunes de la Province de Namur (Réseau Solidaris)

Het project brengt gemengde jongerenteams samen (met en zonder beperking) om met een open geest naar zichzelf, anderen en hun regio te kijken. Ze ontdekken een rustgevende sport(en) en helpen elkaar niet alleen om te zeilen, maar ook in het samenleven. Solidariteit en duurzaamheid zijn blijvende principes, ook in de volgende edities.

Namur - Saint-Servais

www.latitudejeunes.be

Le ReMuA Young Orchestra : quand la musique fédère et va à la rencontre des jeunes de Bruxelles

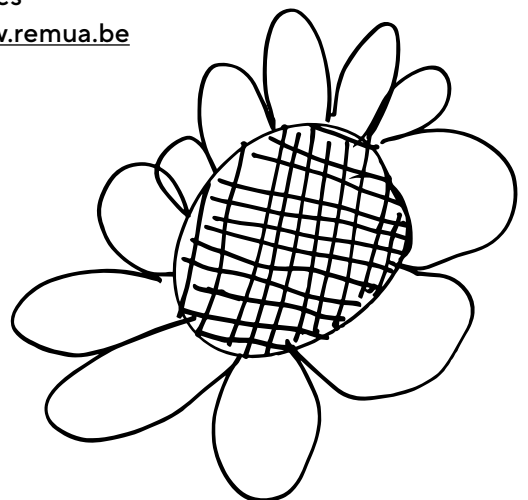
ReMuA - Réseau de Musiciens-Intervenants en Ateliers

Dankzij oefensessies met professionele muzikanten spelen 30 jonge instrumentalisten vaak samen, delen ze hun passie en geven ze die door via concerten. Het project creëert unieke muziekpodia waar jongeren in een veilige omgeving muziek kunnen maken, zich gewaardeerd voelen en andere jongeren ontmoeten om samen op te treden.

Ixelles

www.remua.be

Atelier Bo-Design

Bo

Jongeren met specifieke ondersteuningsbehoeften werken samen in een atelier waar ze tweedehands-dierenmaterialen herstellen en pimpen. Daarnaast creëren ze ook nieuwe dierspullen met gerecycleerde of gedoneerde materialen. Hun creaties worden aan een symbolische prijs verkocht in het winkeltje van vzw Beestig Bezig.

Kortesseem - Vliermaal

www.vzwbo.be

Skaten op de kaart zetten door en voor jongeren in en rondom Geel

Jeugdhuis De Vonk

Skatende jongeren in Geel vormen een community. Ze zoeken samen naar oplossingen, communiceren met buurtbewoners en creëren een laagdrempelig skate-aanbod. Vanuit het jeugdhuis De Vonk realiseren ze een nieuw skatepark, uitleendienst, activiteiten en een imagocampagne.

Geel

<https://jeugdhuisdevonk.be>

Teenagers Back in Nature: de bushcraft-droom van Emma

Studio Bos

Tiener bushcraft kampen organiseren voor jongeren met en zonder beperking om te leren (over)leven in het bos, met Emma (en haar droom) als rolmodel en andere begeleiders met een handicap. Studio Bos streeft naar droomrealisatie en talentontwikkeling van personen met een verstandelijke beperking.

Schoten

<https://studijobos.com>

Diversity for Law Students: zet de wijzer op diversiteit voor studenten hoger onderwijs

Universiteit Antwerpen

Diversity for Law Students is een initiatief voor en door rechtenstudenten dat gelijke kansen bevordert en diversiteit versterkt binnen de rechtenopleiding van de Universiteit Antwerpen. De studenten organiseren activiteiten opgebouwd rond zelfkennis, zelfvertrouwen en netwerk. Het doel is om talenten te versterken, obstakels en stereotypen te overwinnen, en studenten te laten inzien dat ze thuishoren in het hoger onderwijs.

Antwerpen

<https://stroom.uantwerpen.be/nl/de-bron/rechtenstudenten-u-antwerpen-winnen-koningin-mathildeprijs>

River Side Studio on the road zoekt samenwerking met halfopen/gesloten jeugdinstituten

City Pirates Foundation

De muziek- en dansstudio River Side Studio/City Pirates organiseert muziekworkshops met jongeren uit de halfopen en gesloten jeugdinstituten in Mol. Met de City-Pirates-methodiek en een social coach uit de buurt die vertrouwen geeft, versterken ze de jongeren. Jongeren kunnen later aansluiten bij de reguliere activiteiten van de studio.

Antwerpen - Merksem

www.citypirates.be

I'm a warrior

Leerexpert KOKOEN

De school Leerexpert Kokoën brengt jongeren met een meervoudige beperking, anderstalige nieuwkomers en leerlingen van de Koninklijke Balletschool samen in een verbindende en inclusieve dansvoorstelling I'M A WARRIOR. Door bottom-up samen te werken aan een voorstelling worden de competenties en het welbevinden van de jongeren bevorderd.

Brasschaat

<https://leerexpertkokoën.stedelijkonderwijs.be>

Prikkelarm jeugdhuis als veilige plek voor jongeren met en zonder ASS

Autisme Leeft

Het jeugdhuis is sinds najaar 2024 een veilige ontmoetingsplek voor jongeren met een autismespectrumstoornis om vriendschappen op te bouwen en hun eigenheid ontdekken. Met een prikkelarme inrichting en enkele voorwaarden, willen de jongeren die het jeugdhuis runnen een omgeving aanbieden waar iedereen welkom is.

Hasselt

www.autismeleeft.be

You(th) Take Over: bottom-up, door en voor jongeren, samenstellen van een jeugdculturaanbod in Brussel

Bronks Jeugdtheater

Het 'Spill The Tea (STT)' project, ontstaan uit het 'You(th) Take Over' initiatief van BRONKS, betreft jongeren bij het culturele landschap in Brussel. De bottom-up benadering versterkt de autonomie en empowerment van jongeren en bereidt hen voor op toekomstige rollen in de maatschappij en kunstensector. Inmiddels is STT uitgegroeid tot een open collectief van jonge aankomende kunstenaars uit Brussel met diverse achtergronden en disciplines.

Brussel

www.bronks.be

Studentenhotspot

Studentenraad AUHL (Associatie
Universiteit-Hogescholen Limburg)

Hubspotter is een platform voor alle studenten, scholieren en alle lerenden die op zoek zijn naar studie-, werk-, en ontspanningsplekken in Limburg. Met dit initiatief wil AUHL voorzien in een geschikte fysieke en stimulerende omgeving voor studenten in kwetsbare situaties. Door obstakels weg te werken (gebrek aan ruimte, studiesfeer, wifi etc.) versterken zij op een positieve wijze het leren, studeren en samenwerken aan de toekomst.

Hasselt

www.hubspotter.be / www.auhl.be

Art Club MXM - Merksemdok

Lokaal Cultuurbeleid Merksem

De Art Club maakt de kunstwereld toegankelijker voor kansarme jongeren. Met tweewekelijkse workshops stimuleert de club jongeren uit een kwetsbaar milieu om zich creatief uit te drukken en bij te dragen aan een inclusievere manier van kunstonderwijs.

Antwerpen - Merksem

www.merksemdok.be

Wheelie Wednesdays: balanceren op achterwiel tijdens wekelijkse fietstochten in Leuven

Bikelife Leuven

Wheelie Wednesday organiseert wekelijks gratis fietstochten voor een diverse groep jongeren die er hun passie voor fietsen en wheelies (op je achterste wiel balanceren) kunnen uitleven. De tochten brengen jongeren samen en bieden hen een safe space. Met medewerking van BCB, fietsenmaker en begeleider van de ride-outs.

Leuven - Kessel-Lo

www.demorgen.be/nieuws/deze-leuvense-fietsenmaker-sleutelt-ook-aan-het-welzijn-van-jongeren

Projecten ondersteund in 2022

L'« Out-team » crée un centre d'accueil pour les jeunes vulnérables à Charleroi-Nord

AMO Le Signe

Het Out-team van AMO Le Signe in Charleroi bestaat uit 15 jongeren. Ondanks hun complexe levensloop hebben ze opmerkelijke vaardigheden ontwikkeld. Ze zetten zich in voor een toegankelijk jeugdcentrum in Charleroi-Noord om dakloze jongeren op een veilige plek te helpen hun toekomstplannen te realiseren.

Charleroi

www.lesigne.be

« Jobbez-moi »

AMO de NOH

Het AMO-team en de jongeren uit de buurt realiseren een solidair netwerk voor studentenjobs (participatief platform en digitale ruimte beheerd door studenten). Door jongeren bij te staan bij het vinden van een job helpt het project hen om uit een spiraal van onverschilligheid te geraken. Jongeren ouder dan 15 jaar kunnen zich inschrijven en volgen aansluitend een korte, verplichte opleiding.

Bruxelles - Neder-over-Heembeek

<https://jobbezmoino.net>
www.amo-noh.net

Visite guidée jeunesse: un projet lié au Conseil des jeunes de Molenbeek

Molenbeek

Jongeren uit de Jeugdraad willen de negatieve perceptie van Molenbeek veranderen door middel van ontmoetingen en rondleidingen door de ogen van jonge Molenbekenaren. De rondleiding die door jongeren werd ontwikkeld, toont de realiteit van het leven in Molenbeek, met haar moeilijke, maar ook haar levendige en plezierige kanten. Problemen worden niet vermeden en er worden ideeën aangedragen om de situatie te verbeteren.

Brussel – Sint-Jans-Molenbeek

www.molenbeek.irisnet.be

Young Graphic Designers Awards

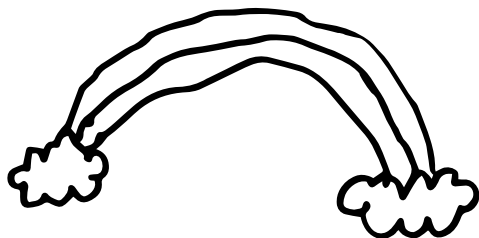
Rotary Club Brussel Coudenberg

Via een recurrente interscolaire posterwedstrijd maatschappelijke thema's aankaarten en jongeren bewustmaken van de uitdagingen in onze samenleving van vandaag en morgen. Het uiteindelijke doel is om via grafische vormgeving bij te dragen aan respect voor anderen, vrijheid, tolerantie én uit te nodigen tot interculturele dialoog en uitwisseling.

Brussel

<https://younggraphicdesigners.be>

La Team Raquette

Maison des Jeunes MJT Dour

De opstart van een tafeltennisclub was een wens van het jongerencomité in het Maison des Jeunes van Dour. De uitbouw ervan, met wekelijkse trainingen en regelmatige toernooien heeft nieuwe banden gesmeed tussen jongeren van hun vereniging en jongeren van andere jongerencentra in naburige steden. De jongeren zijn trots op hun club. Hun engagement heeft een nieuwe dynamiek op gang gebracht in het jongerencomité.

Dour

www.facebook.com/maisondesjeunes.serpendants?fref=ts

Des racines et des ailes

Centre de Jeunes l'Aventure

Het project 'solidair wortel schieten en vleugels uitslaan' heeft samen met jongeren en buurtbewoners een container ingericht op een terrein tussen twee sociale woonwijken. Zo wordt er, in de directe omgeving, een ontmoetingsplek, projectruimte en ankerplaats voor kwetsbare jongeren en hun familie gecreëerd.

Comblain-au-Pont

<https://mjlaventure.be>

CIVIX, l'asbl qui renoue les jeunes à la politique

CIVIX

CIVIX heeft als doel de kloof tussen jongeren en politiek te verkleinen en bestaat uitsluitend uit jonge vrijwilligers, zonder politieke banden. Deze jongeren informeren andere jongeren over politiek in de brede zin en hoe ze autonome keuzes kunnen maken om het vertrouwen in de politiek te herstellen.

Etterbeek

www.civix.be

Dreamers who do!

D'Broej Deelwerking Centrum West

Jonge dromers met creatieve ideeën krijgen coaching en een basisbudget om als sociale ondernemers, voor en met andere jongeren, duurzaam aan de slag te gaan. In een fictief bedrijfje wordt een laagdrempelige bedrijfscultuur georganiseerd. Tijdens de werkzaamheden botsen jongeren op eigen grenzen, grenzen van de ander, werkdruk, ... De jongeren kunnen zo attitudes oefenen in een veilige omgeving, waar fouten maken toelaatbaar is.

Sint-Jans-Molenbeek

www.dbroej.be

Jongeren begeleiden naar meer zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld

Matinu

Samen met gelijkgestemden, 'ervaringsjongeren' en aan de hand van activiteiten met paarden krijgen jongeren die mentale moeilijkheden hebben gaandeweg nieuwe vaardigheden aangereikt van jongeren die ooit zelf in een kwetsbare situatie zaten. Dit geeft hen houvast en inspiratie op hun persoonlijk pad naar groei en succes.

Lokeren - Daknam

www.matinu.be

#CreateYourFuture: een open forum voor de Willebroekse jeugd

YoW - Youth of Willebroek

YoW, een vereniging van en voor jongeren, ondersteunt Willebroekse jongeren in educatie en welzijn. YoW gelooft in het talent van deze jongeren en wil hen helpen om zich te ontwikkelen voor de maatschappij van morgen. De jongeren krijgen de kans om hun ideeën en bezorgdheden te delen via een open platform waar ze vrijuit kunnen spreken en gehoord worden. Ook de andere lokale jeugdverenigingen en gemeentebewoners worden nauw betrokken.

Willebroek

<https://vzwyow.be>

Muziek is chic!

HTISA (Scholengroep van het Katholiek Onderwijs in Gent)

Kwetsbare leerlingen maken samen een muziekvoorstelling voor jongeren rond een maatschappelijk thema, om verborgen talenten om te zetten in levenslange ervaring en succes.

Gent

www.htisa.be

Emancipatieproject voor jongeren en vrouwen

MISSION 3000

Jongeren en vrouwen leren zich op verschillende vlakken emanciperen via de unieke vechtkunst Soo Bahk Do. Deze sportieve uitlaatklep biedt hen de mogelijkheid om aan hun toekomst te bouwen. Mission 3000 draait niet alleen om beweging en een gezond lichaam, maar ook om het doorgeven van maatschappelijke waarden en discipline. Het project maakt jongeren bewust van wat er in de samenleving gebeurt en moedigt hen aan om persoonlijk een steentje bij te dragen.

Brussel-Anderlecht

<https://sport.brussels/clubs/mission-3000>

Action4Rights: samen oplossingen vinden voor wereldproblemen

KIYO

Kinderen en jongeren leren op school nadenken over hun rechten en hoe ze die kunnen uitoefenen via sociale acties en virtuele contacten met jongeren uit andere landen. Action4Rights geeft hen een stem in de klas en op school en leert hen dat ze zelf veranderingen kunnen initiëren. De vaardigheden die ze opdoen, zoals zelfvertrouwen, communicatie en samenwerken zijn waardevol voor hun verdere leven. KIYO ging concreet aan de slag in het Stedelijk Lyceum Eilandje (De Stemstroom) in Antwerpen.

Antwerpen

www.kiyo-ngo.be

COHO-Café, een ontmoetingsplek voor kwetsbare jongeren die er alleen voor staan

Begeleidingscentrum Stappen

Jongeren binnen de jeugdzorg hebben vaak een kwetsbare positie, waardoor alleen wonen of alleen zijn voor hen geen evidente opgave is. In het COHO-café, georganiseerd door en voor jongeren uit de jeugdzorg, kunnen ze maandelijks samenkomen met anderen in een gelijkaardige situatie. Ze vinden er rust, plezier en mentors om hen te helpen.

Sint-Amandsberg

www.stappenvzw.be

Brake-Out Antwerpen: uitwisselingsstudenten en Brake-Out-jongeren samen aan de slag in Borgerhout

Brake-Out

Brake-Out is een driejarig opleidingstraject voor jongeren met een ondersteuningsnood. Zij gaan bij Brake-Out 2 dagen per week op zoek naar wat ze graag doen en wat hun talenten zijn. In deze context zet Brake-Out Antwerpen in op een duurzame samenwerking op met uitwisselingsstudenten van AP Hogeschool. Elk jaar maken de studenten kennis met de jongeren van Brake-Out en gaan ze samen met hen op zoek naar mogelijke stageplaatsen stageplaatsen bij organisaties/bedrijven.

Antwerpen-Borgerhout

www.brake-out.be

JOTA: Jongeren tegen armoede

Katholiek Onderwijs Land van Waas -
Broederschool Humaniora

Jongeren die wel of niet in kansarmoede zitten, lopen elkaar weinig tegen het lijf. Toch maken ze op hetzelfde moment dezelfde stap naar jongvolwassenheid. De 'Week van Verzet tegen Armoede', een initiatief van de Broederschool Humaniora (BSO, TSO, ASO), creëert meer verbondenheid en solidariteit tussen kansarme en kansrijke jongeren in de school, de buurt en de stad. Het initiatief groeit gestaag.

Sint-Niklaas

<https://jotaproject.com/over-het-project/>
<https://humaniora.broeders.be>

Studio K. Een productie van, voor en door jongeren!

Habbekrats

Via het mini-productiehuis Studio K verkennen jongeren de wereld met een camera, microfoon of smartphone. Onder begeleiding ontplooiën ze zich als content creators, zowel artistiek als technisch. Ze leren hun omgeving kennen vanuit een onderzoekende rol en de problemen waarmee ze worstelen. Studio K wil jongeren faciliteren op het vlak van cultuur en sociale media, zodat kwetsbare jongeren op hun beurt ook hun peers positief kunnen beïnvloeden.

Sint-Truiden

www.habbekrats.be/sint-truiden

Identity in Interaction: een participatieve kunstpraktijk door jonge nieuwkomers

OKAN HTISA Gent

Onder begeleiding van een ervaren theatermaker onderzoeken anderstalige nieuwkomers hun identiteit en de relatie met hun oude en nieuwe context. Ze gaan intensief in interactie met mensen uit beide omgevingen. Het project eindigt met een door de jongeren georganiseerde publieke containerexpo, met zelfgebouwde artistieke objecten en beweging.

Gent

www.htisa.be

